

TUTKIMUSRAPORTTI 5.7.2018

KUNTIEN RAVINNEKIERRÄTYS

Taloustutkimus Oy

Petra Kantola

Tutkimuksen toteutus

- Tämän tutkimuksen on toteuttanut Taloustutkimus Oy ELY-keskuksen toimeksiannosta.
- Tutkimuksessa kartoitettiin Ravinneneutraali kunta -toimintamallin mukaisten ravinteiden kierrätyksen toimenpiteiden tilannetta, kokonaiskuvaa ja erityispiirteitä kunnissa.
- Tutkimuksen tilaaja vastasi kyselyn levittämisestä. Kyselyn kohteena olivat kaikki Suomen kunnat ja niiden työntekijät, virkamiehet sekä luottamushenkilöt. Myös kaikki muut halukkaat saivat vastata kyselyyn, joten linkki kyselyyn oli kaikille avoin.
- Tutkimus toteutettiin nettikyselynä 30.5.–18.6.2018. Tutkimukseen oli mahdollista vastata suomeksi ja ruotsiksi. Ruotsinkielinen versio lisättiin lomakkeelle 4.6.
- Tutkimuksen kokonaisvastaajamäärä on 763. Vastauksia saatiin yhteensä 189 kunnasta.
- Tutkimuksen tuloksia tarkastellaan suuralueittain ja vastaajan roolin perusteella. Nämä tiedot on selvitetty taustatietokysymyksinä. Lomakkeen kysymykset liitteissä.

YHTEENVETO TULOKSISTA

Kunnat eivät edistä ravinteiden kierrätystä riittävästi

- Tutkimuksen perusteella kunnissa on erittäin myönteisiä mielipiteitä ravinnekierrätystä kohtaan. Tietoa, neuvoja, ja resursseja ravinnekierrätyksen edistämiseksi kaivataan lisää. Tällä hetkellä tärkeimpänä teemana vastaajille näyttäytyy ruokahävikin minimointi.
- Tiedotustyö ravinnekierrätyksestä ja sen edistämisestä ei ole vielä tavoittanut kaikkia kuntatoimijoita, sillä ravinnekierrätys ei ollut tuttu termi kaikille vastaajille. Osa vastaajista toi kuitenkin avoimissa vastauksissa spontaanisti esiin ravinnekierrätyksen tärkeyden.
- Valtaosa vastaajista on sitä mieltä, että kunnilla on merkittävä rooli ravinteiden kierrätyksessä (84 %). Kuntien tulee myös panostaa ravinteiden kierrätykseen nykyistä enemmän (88 %). Ravinteiden kierrätyksen uskotaan olevan myös taloudellisesti kannattavaa, sillä kolme neljästä vastaajasta uskoo, että se tuo säästöjä kunnille (73 %).
- Lähes kolme viidestä vastaajasta on sitä mieltä, etteivät kunnat edistä ravinteiden kierrätystä riittävästi (57 %).

Ruokahävikin minimointi tärkeää ravinnekierrätyksen edistämiseksi

- Ravinnekierrätyksen edistämisen kannalta tärkeimpänä pidetään ruokahävikin minimointia sekä siitä syntyvän hävikin keräämistä ja kierrättämistä. Tätä pitää erittäin tärkeänä 95 % vastaajista. Ruokahävikin vähentäminen tuli esille myös avoimissa vastauksissa.
- Lisäksi erilaiset ylijäämäruuan keräystoimet ja kierrätys ovat vastaajien mukaan tärkein teema kuntien ravinnekierrätyksen kannalta. Ne nimeää yli puolet vastaajista (54 %).
- Muita valtakunnallisesti tärkeitä teemoja ovat vesiensuojelun tavoitteiden huomioiminen ympäristönsuojelumääräyksissä ja ympäristölupapäätöksissä (40 %) sekä kuntien verkostoituminen ravinteiden kierrätyksessä muiden toimijoiden kanssa (37 %).
- Vastaajilta kysyttiin myös, mitä heidän mielestään tarvitaan lisää, jotta kunta voisi panostaa ravinteiden kierrätykseen nykyistä enemmän. Vain yksi prosentti kuntatoimijoista vastasi, että heidän kuntansa tekee jo kaiken tarvittavan ravinteiden kierrättämiseksi.
- Sen sijaan kunnissa tarvitaan erityisesti uskallusta kokeilla ja kehittää uusia menetelmiä (54 %) sekä tietoa ja esimerkkejä jo toteutetuista toimenpiteistä (51 %). Lisäksi vastaajat kokevat, että ravinnekierrätykseen voitaisiin panostaa nykyistä enemmän kokeilu- ja hankerahan myötä (36 %).
- Vastauksissa ei ole suuria alueellisia tai vastaajaryhmäkohtaisia eroja koko tutkimuksen osalta, vaan mielipiteet vastaajien keskuudessa jakautuvat pääosin tasaisesti valtakunnallisesti.

Kuntien ravinnekierrätystä edistäviä asioita – avoimet vastaukset

- Useissa avoimissa vastauksissa korostettiin ruokahävikin pienentämistä ja biojätteen kierrätystä.
- Vastaajat nostivat esille myös erityisesti osaamiseen, tiedon jakamiseen ja resursseihin liittyviä teemoja.
- Myös teknisesti yksityiskohtaisia ravinnekierrätystä edistäviä asioita nousi esiin jonkin verran.
- Tähän kysymykseen saatiin yhteensä 112 vastausta.

” Olisi mielenkiintoista tietää, miten muissa (tässä asiassa) jo edellä olevissa maissa ravinnekierrätystä on toteutettu.

” Toteutuu parhaiten kun säädökset pakottavat toimimaan.

” Kuntien tulisi ulkoistaa ravinteiden kierrätys. Ei kuulu kuntien ydinosuusalueeseen.

” Enemmän tietoa asukkaille, jolloin lisättäisiin asukkaiden motivaatiota kierrätykseen. Kannustusta (jopa pakotteita) asukkaille kierrätykseen. Enemmän kierrätyspisteitä, mahdollisimman helpoksi asukkaille toteuttaa kierrätystä.

” Monissa kunnissa vain raha ei ole esteenä, vaan tietämättömyys ja osaamattomuus.

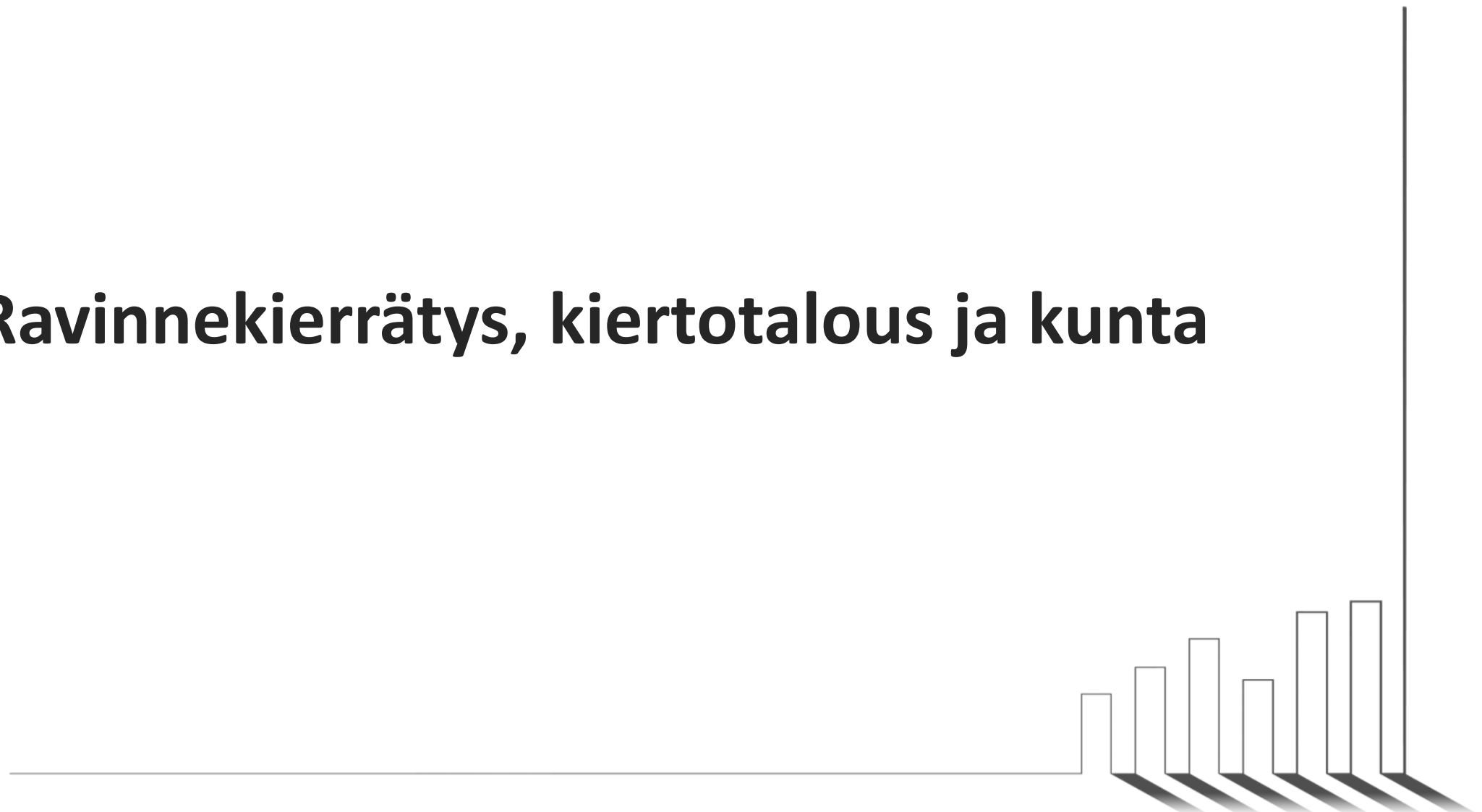
” Ravinteiden kierrättämisessä saadut hyödyt sekä ympäristölle että kunnalle ja myös siitä saatavat taloudelliset hyödyt ja vaikutus kunnan elinvoimaan jne. tulee tuoda selkeämmin esiin, jotta se jaksaa kiinnostaa päättäjiä.

” Ympäristöasiat ovat useissa kunnissa muutamien ihmisten harteilla/ kuuluvat jollekulle "sivutoimena". Yleistä asennemuutosta tarvitaan sekä lisää tietoa toimijatasolle.

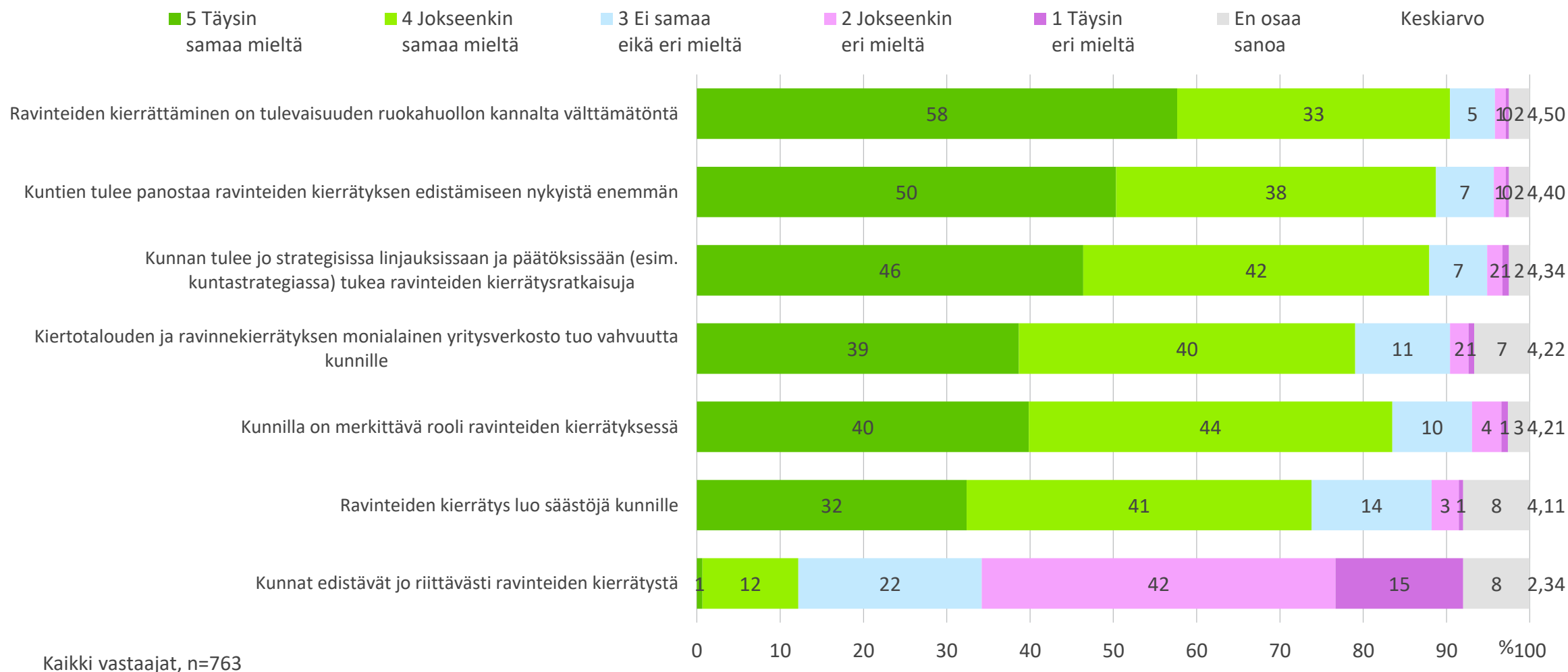
” Monilta osin asiat ovat kunnossa. Esimerkiksi teollisuuden sivuvirrat ja sivutuotteet hyödynnetään erittäin tarkkaan. Keskittäminen ja valvonta ei välttämättä edistä asiaa, vaan paikallisuus ja innovatiivisuus.

TUTKIMUSGRAFIKKA

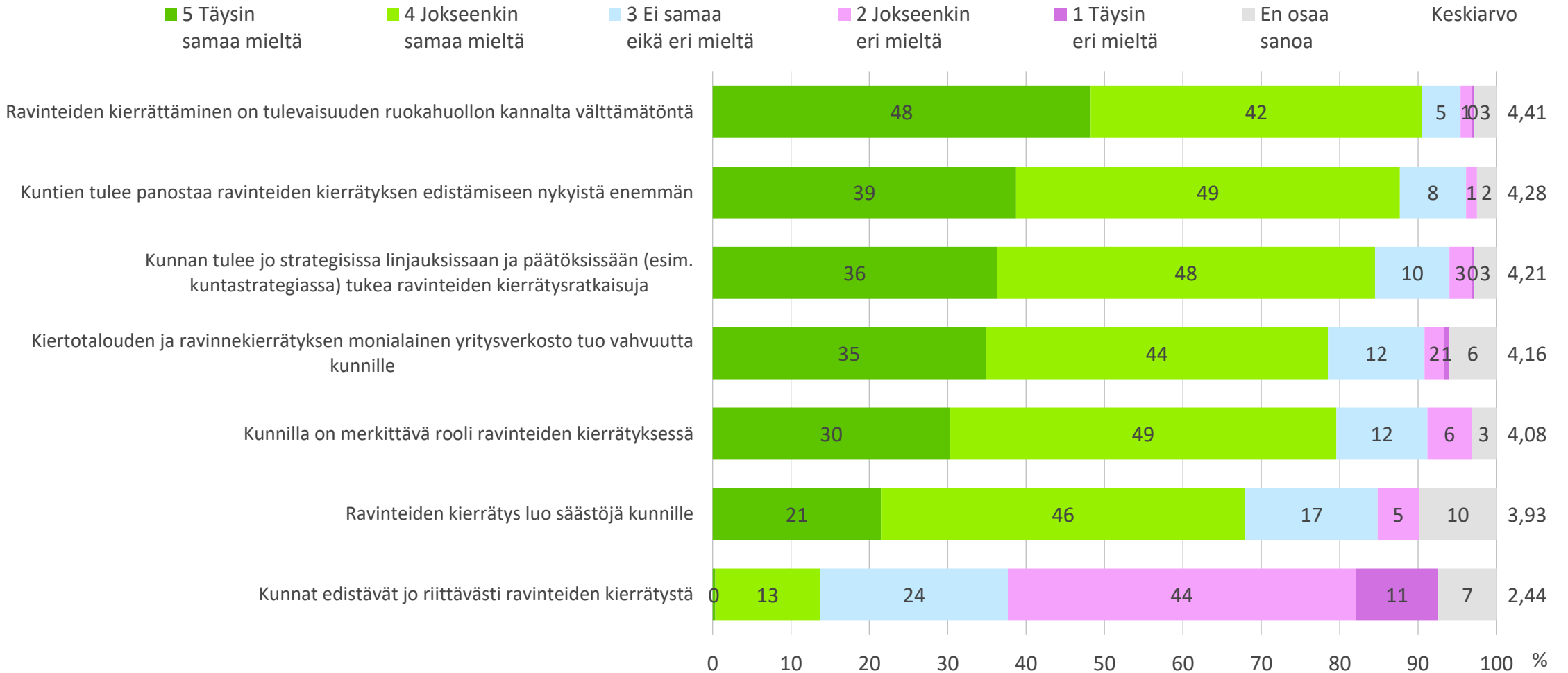
Ravinnekierrätys, kiertotalous ja kunta

Mitä mieltä olet seuraavista ravinnekierrätykseen, kiertotalouteen ja kuntaan yleisesti liittyvistä väittämistä?

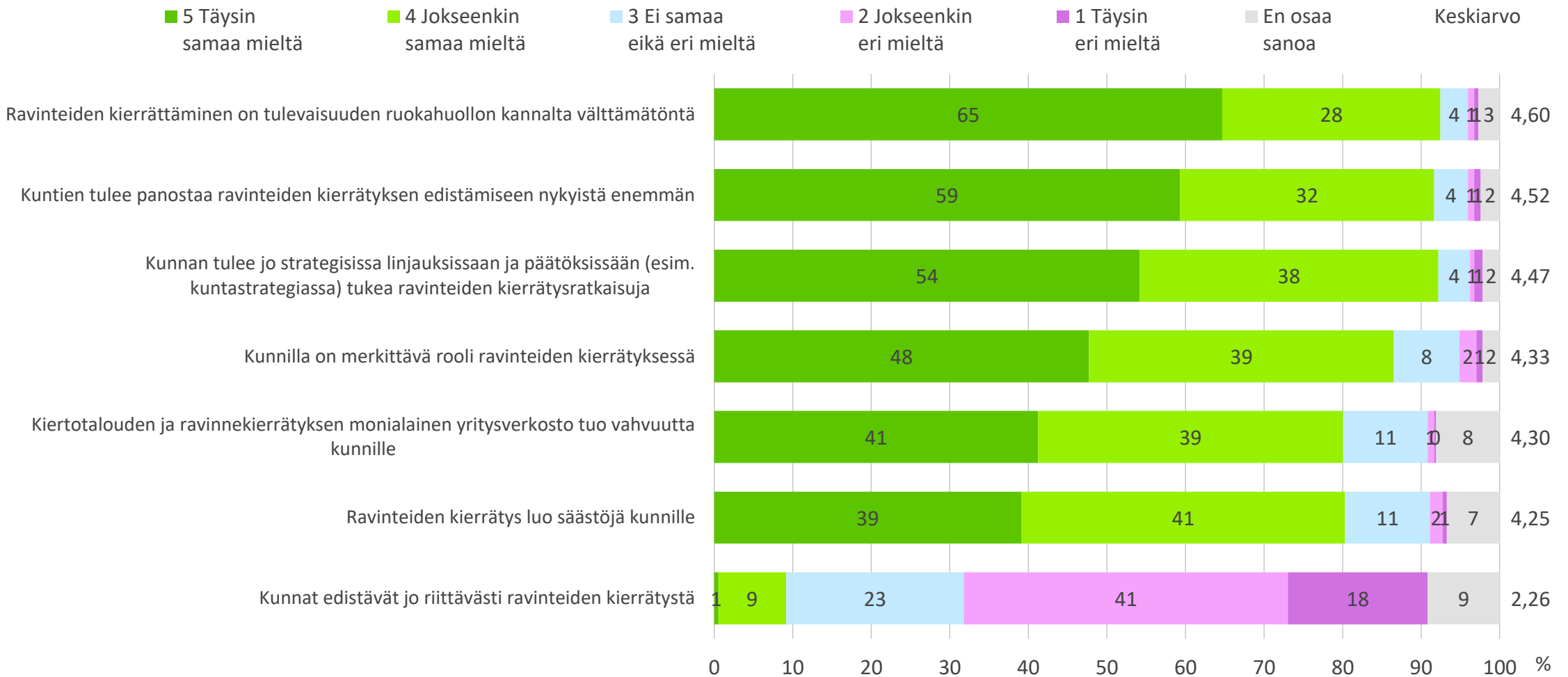
Mitä mieltä olet seuraavista ravinnekierrätykseen, kiertotalouteen ja kuntaan yleisesti liittyvistä väittämistä? - Tekninen

Vastaajat, n=284

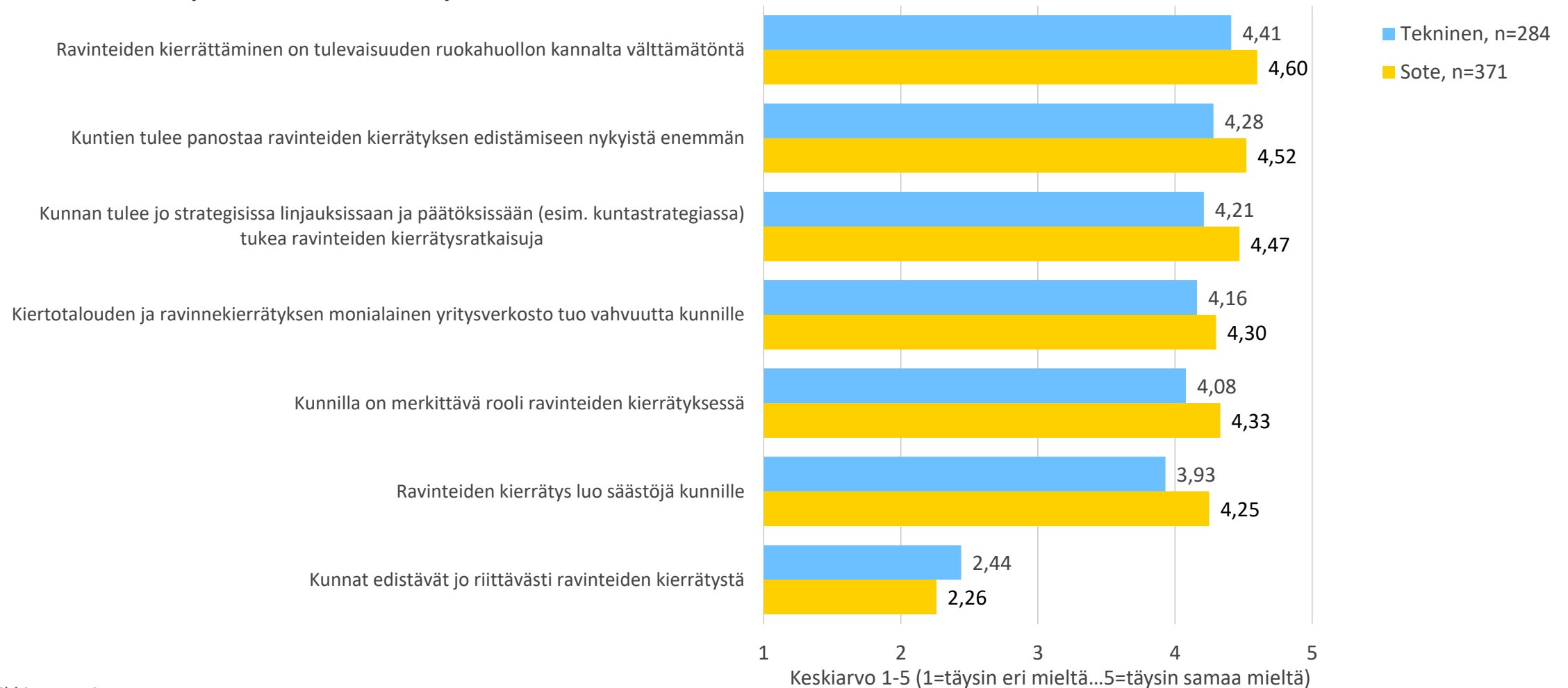
Tekninen: Ympäristösuojelu- ja valvonta, Maankäyttö, Kaavoitus ja aluesuunnittelu, Ruoka-/elintarvikepalvelut, Elinkeinotoimi, Rakennusvalvonta, Hankintatoimi ja hankintarenkaat, Maataloustoimi, Jätehuolto, Vesihuolto, Muu

Mitä mieltä olet seuraavista ravinnekierrätykseen, kiertotalouteen ja kuntaan yleisesti liittyvistä väittämistä? - Sote

Vastaajat, **n=371**
 Sote: Sivistys ja koulutus, Terveys ja hyvinvointi

Mitä mieltä olet seuraavista ravinnekierrätykseen, kiertotalouteen ja kuntaan yleisesti liittyvistä väittämistä?

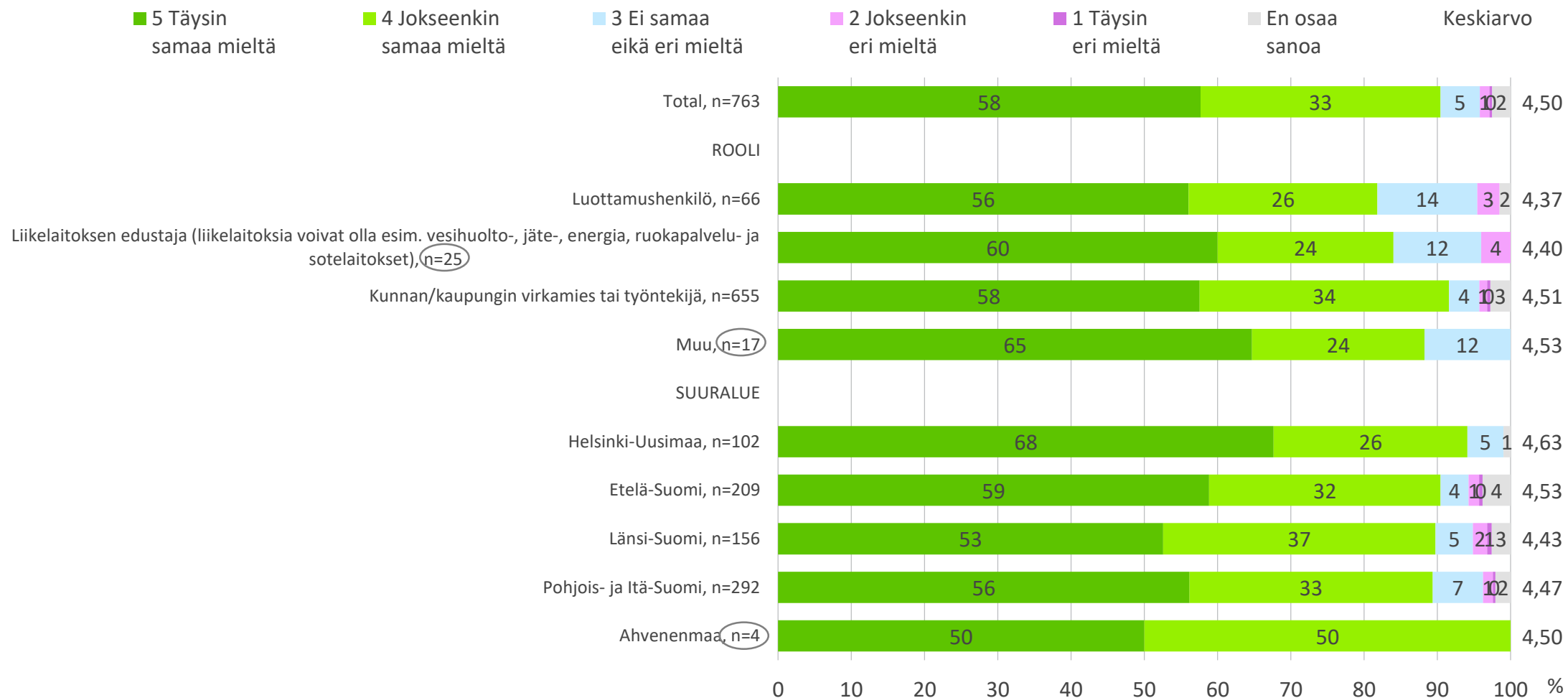

n=kaikki vastaajat

Tekninen: Ympäristösuojelu- ja valvonta, Maankäyttö, Kaavoitus ja aluesuunnittelu, Ruoka-/elintarvikepalvelut, Elinkeinotoimi, Rakennusvalvonta, Hankintatoimi ja hankintarenkaat, Maataloustoimi, Jätehuolto, Vesihuolto, Muu

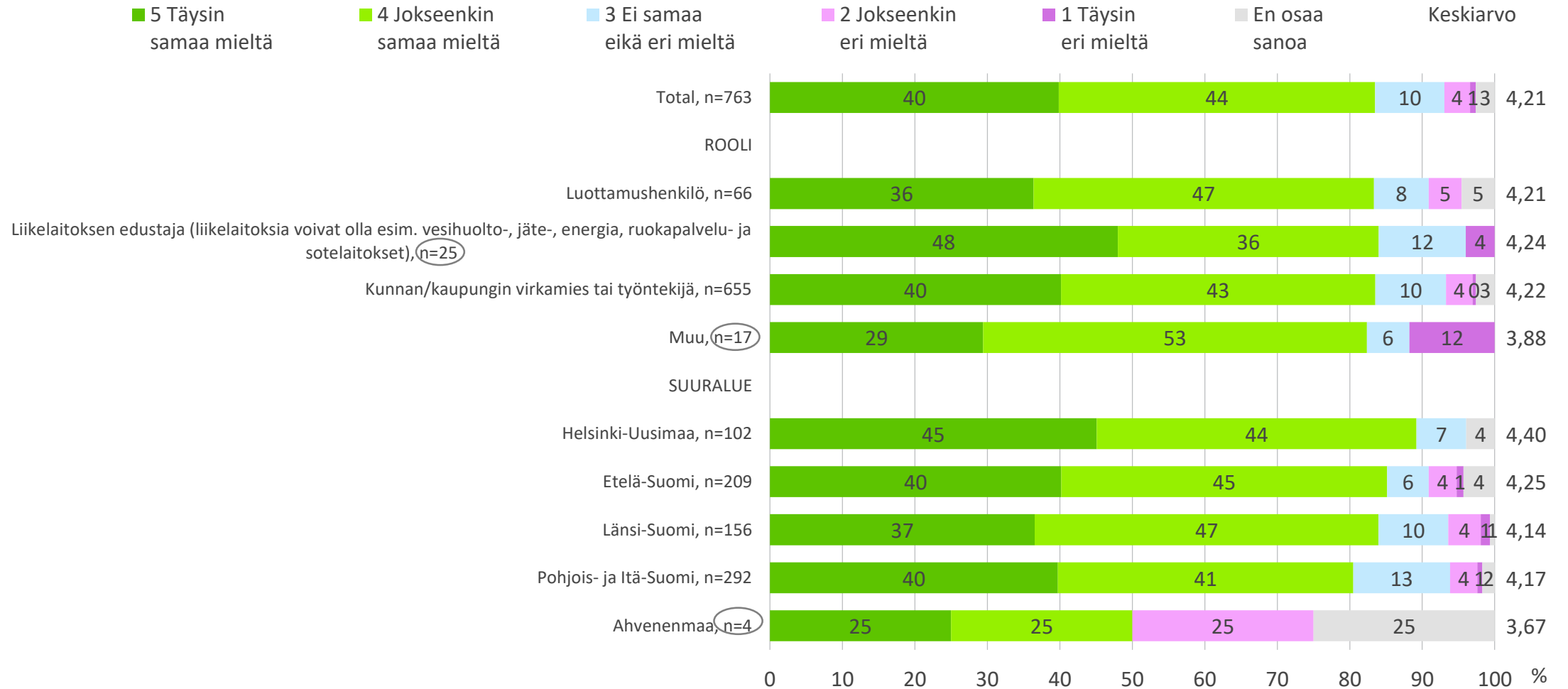
Sote: Sivistys ja koulutus, Terveys ja hyvinvointi

Ravinteiden kierrättäminen on tulevaisuuden ruokahuollon kannalta välttämätöntä

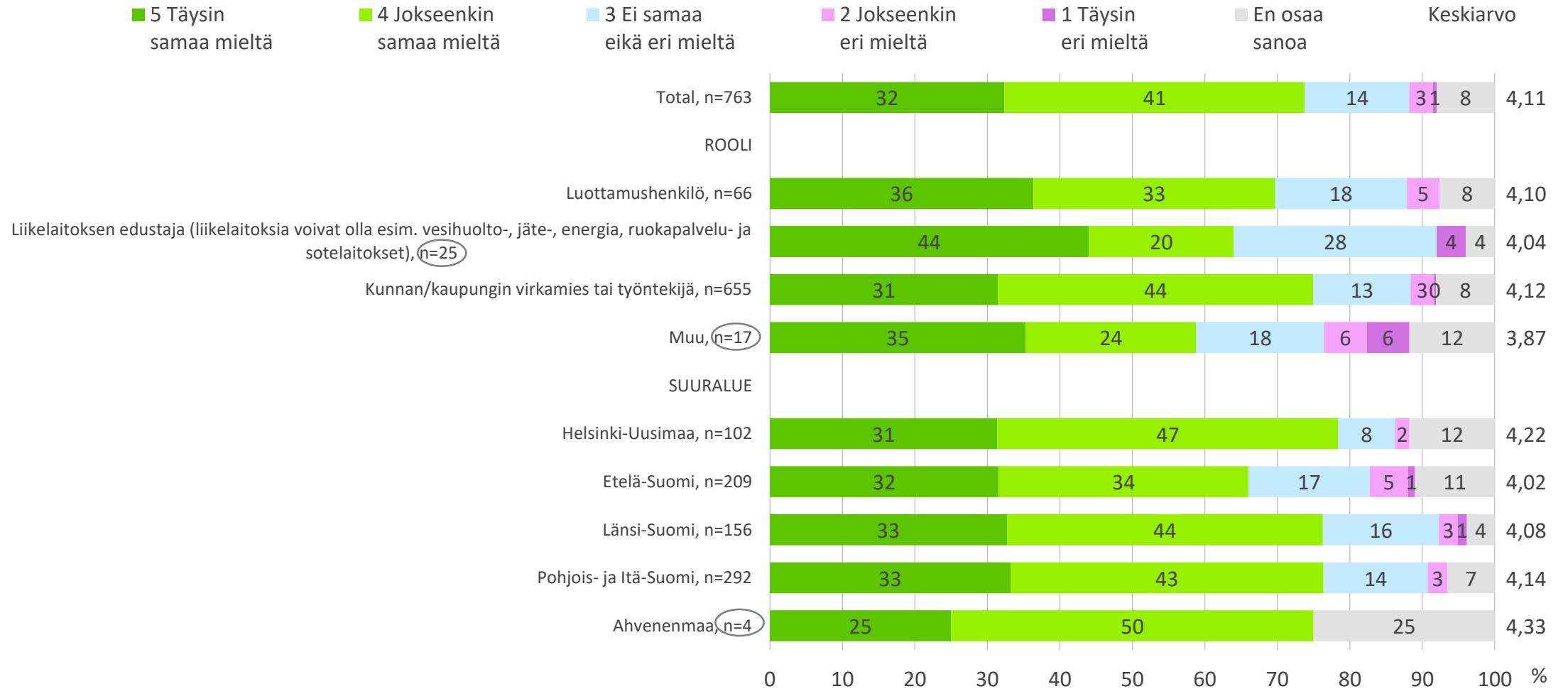
n=kaikki vastaajat
n≤25, tulokset suuntaa-antavia

Kunnilla on merkittävä rooli ravinteiden kierrätyksessä

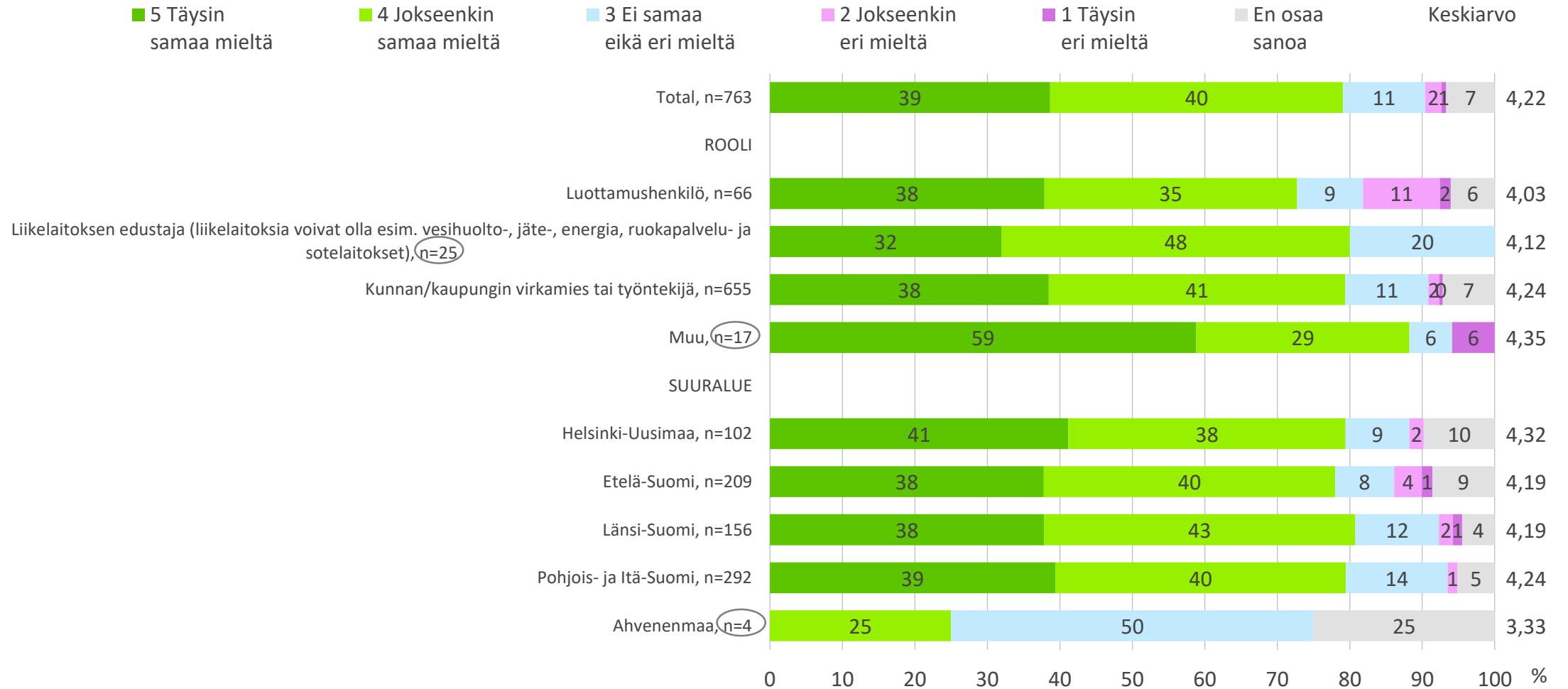
n=kaikki vastaajat
 n≤25, tulokset suuntaa-antavia

Ravinteiden kierrätys luo säästöjä kunnille

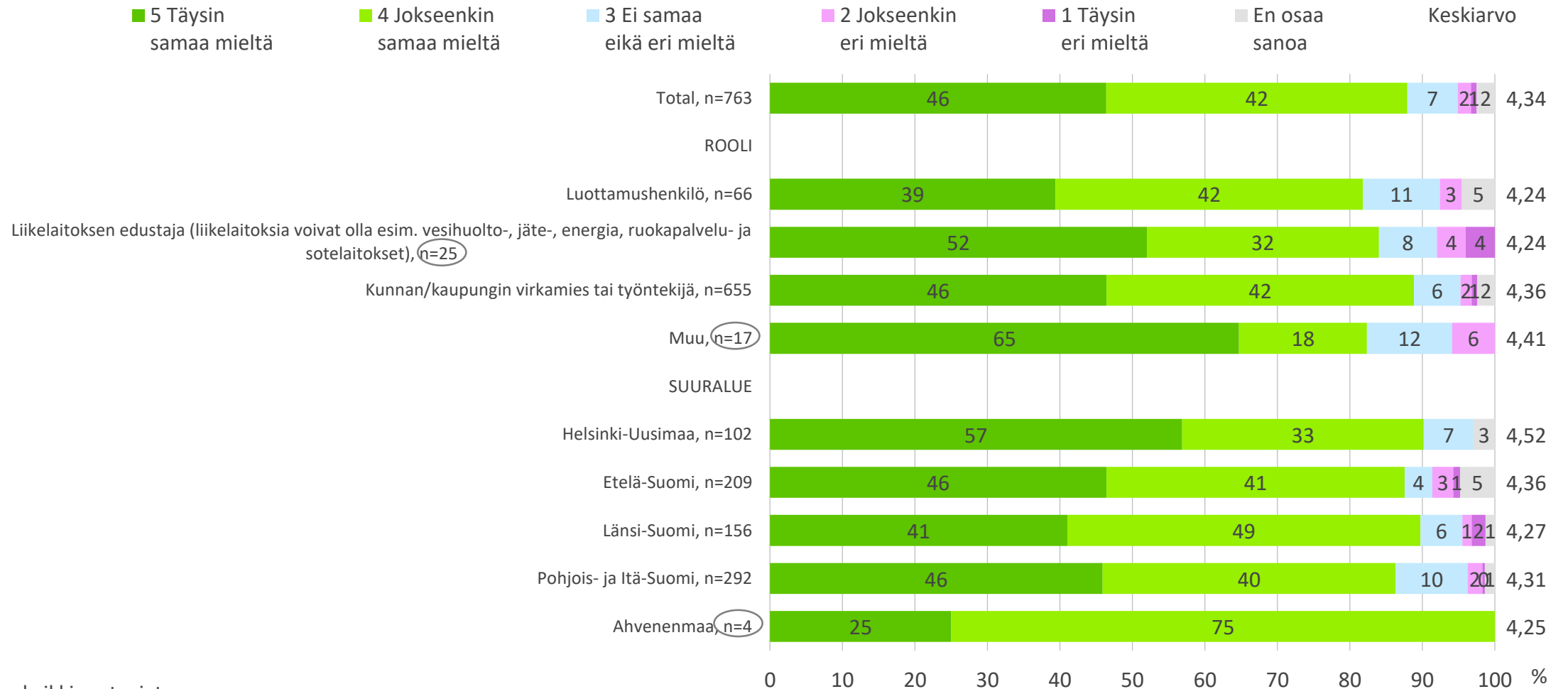
n=kaikki vastaajat
n≤25, tulokset suuntaa-antavia

Kiertotalouden ja ravinnekierrätyksen monialainen yritysverkosto tuo vahvuutta kunnille

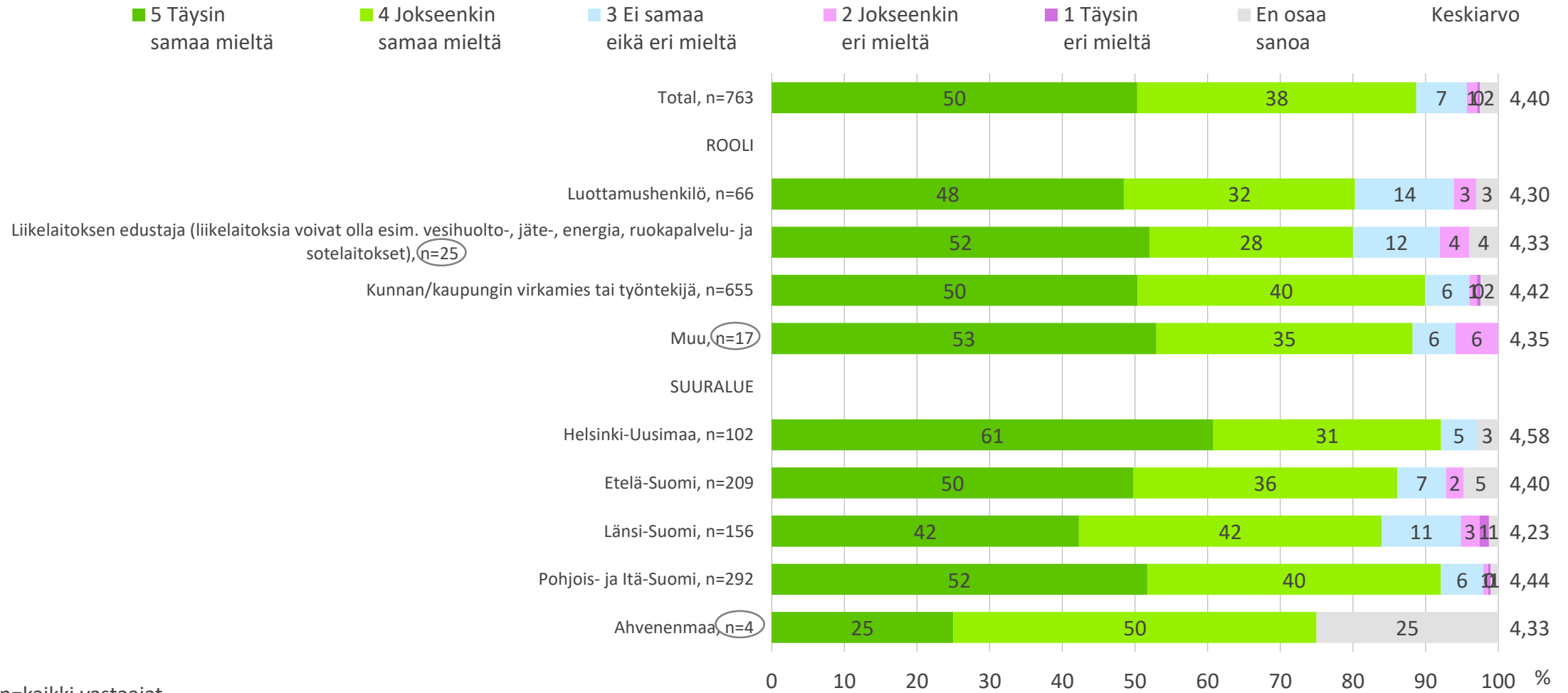
n=kaikki vastaajat
 n≤25, tulokset suuntaa-antavia

Kunnan tulee jo strategisissa linjauksissaan ja päätöksissään (esim. kuntastrategiassa) tukea ravinteiden kierrätysratkaisuja

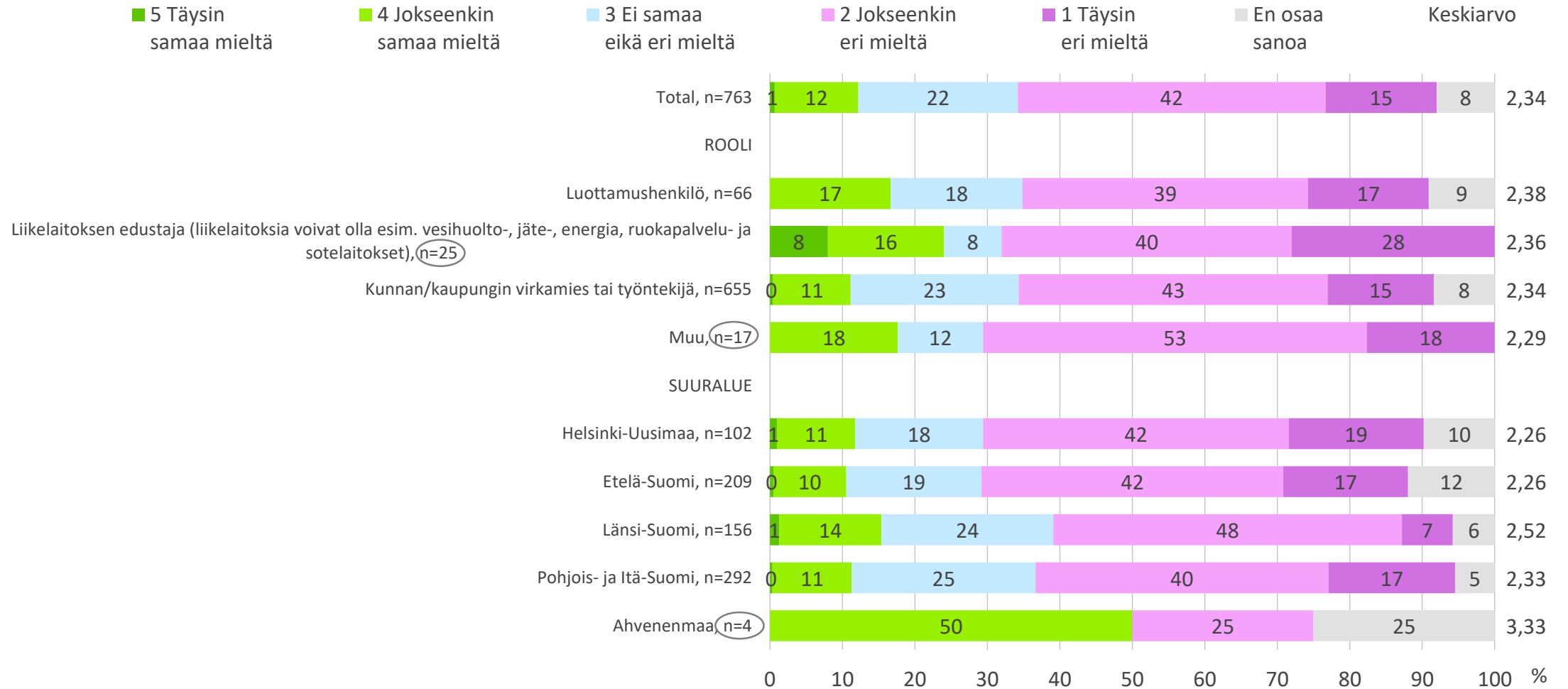
n=kaikki vastaajat
 n≤25, tulokset suuntaa-antavia

Kuntien tulee panostaa ravinteiden kierrätyksen edistämiseen nykyistä enemmän

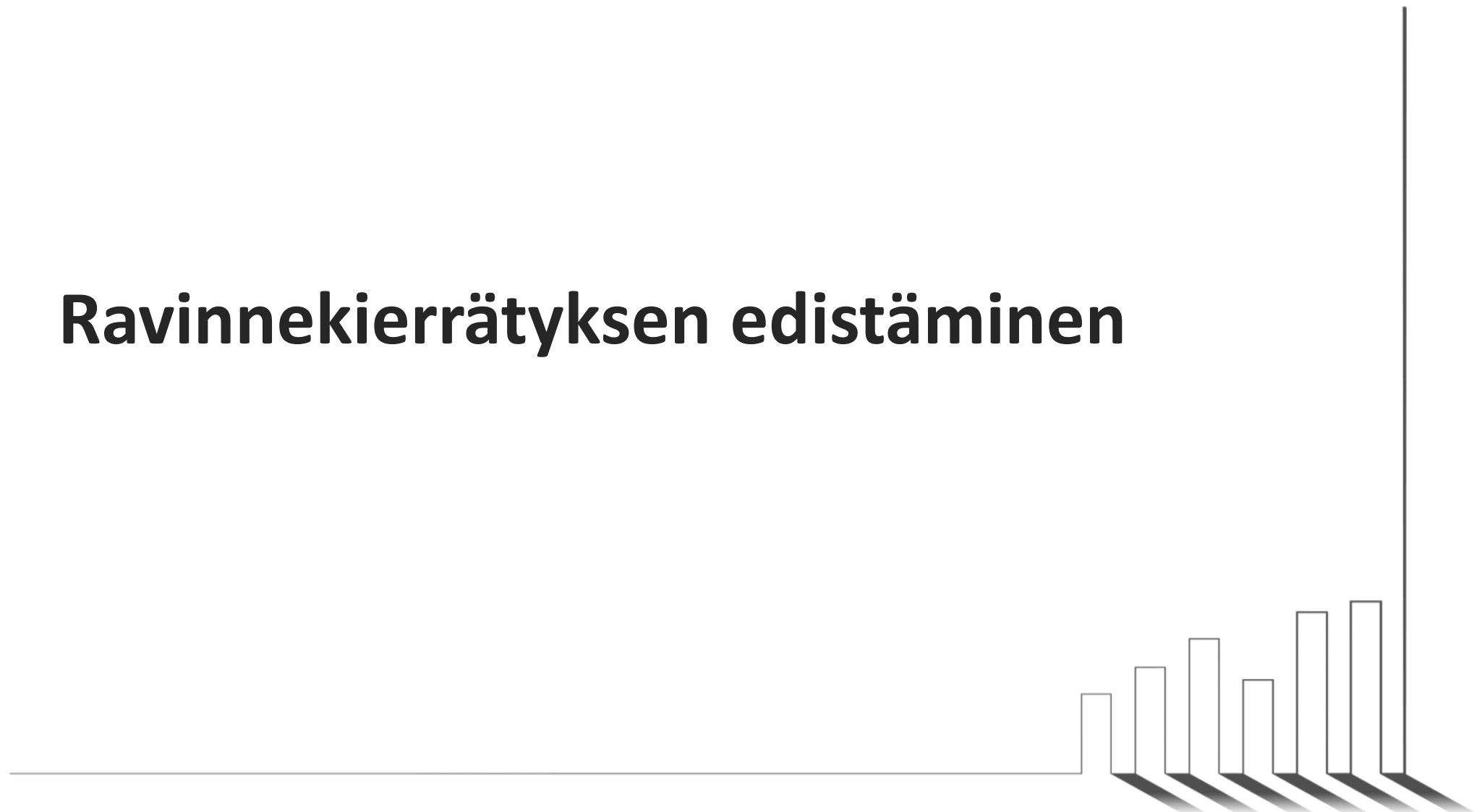
n=kaikki vastaajat
n≤25, tulokset suuntaa-antavia

Kunnat edistävät jo riittävästi ravinteiden kierrätystä

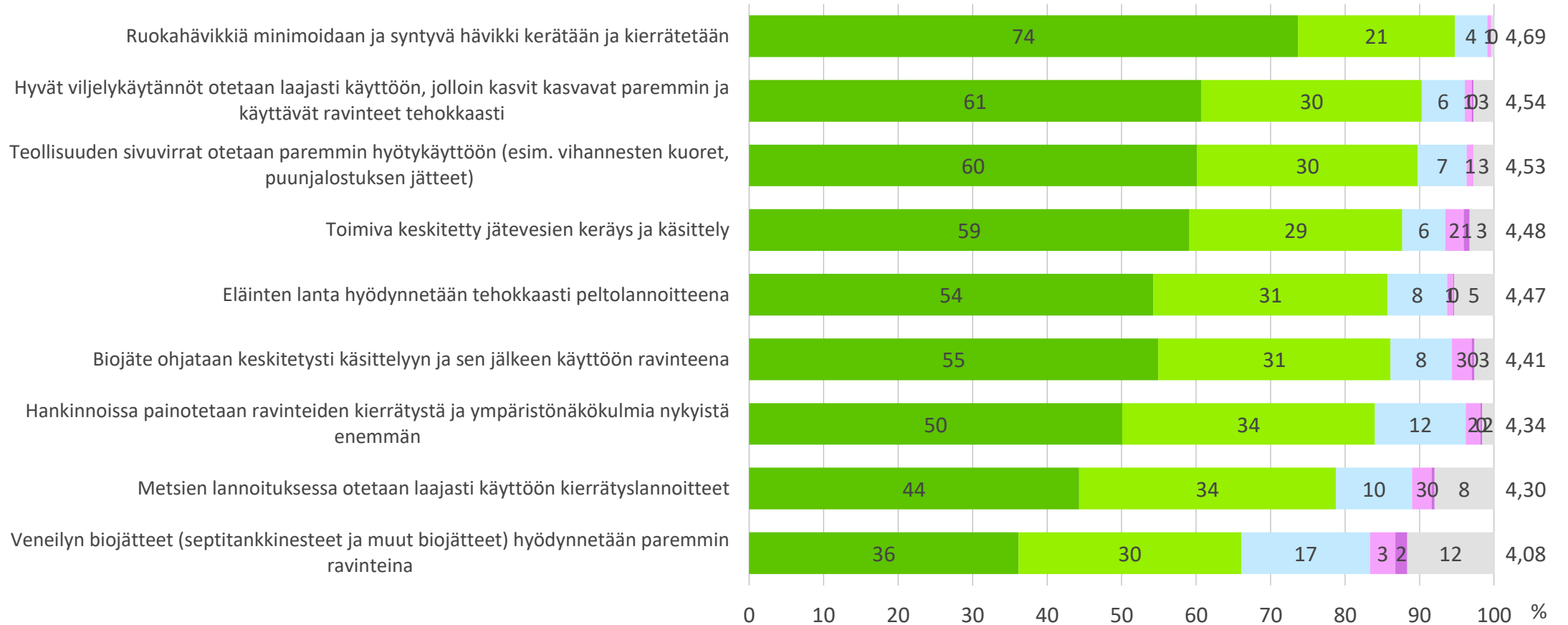
n=kaikki vastaajat
 n≤25, tulokset suuntaa-antavia

Ravinnekierrätyksen edistäminen

Kuinka tärkeitä seuraavat teemat ovat mielestäsi yleisesti ravinnekierrätyksen edistämiseksi?

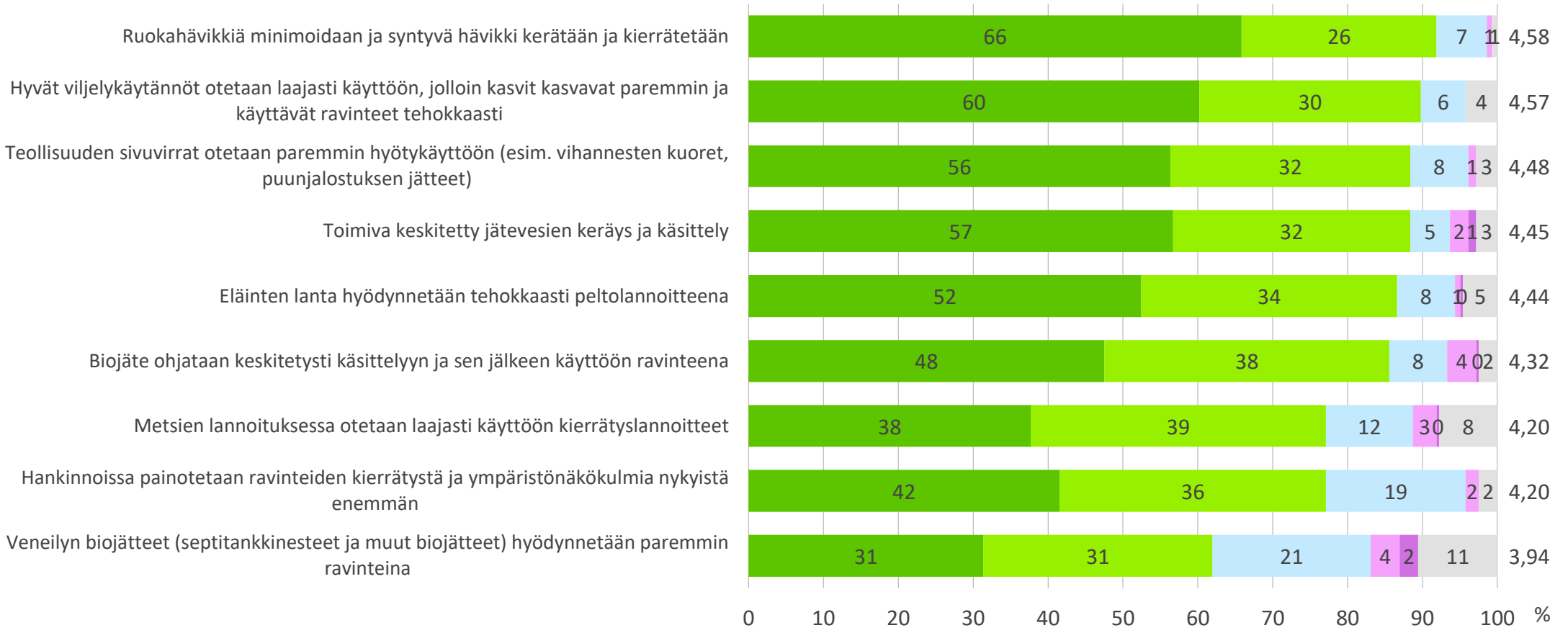
■ 5 = Erittäin tärkeä
 ■ 4
 ■ 3
 ■ 2
 ■ 1 = Ei lainkaan tärkeä
 ■ En osaa sanoa
 Keskiarvo

Kaikki vastaajat, n=763

Kuinka tärkeitä seuraavat teemat ovat mielestäsi yleisesti ravinnekierrätyksen edistämiseksi? - Tekninen

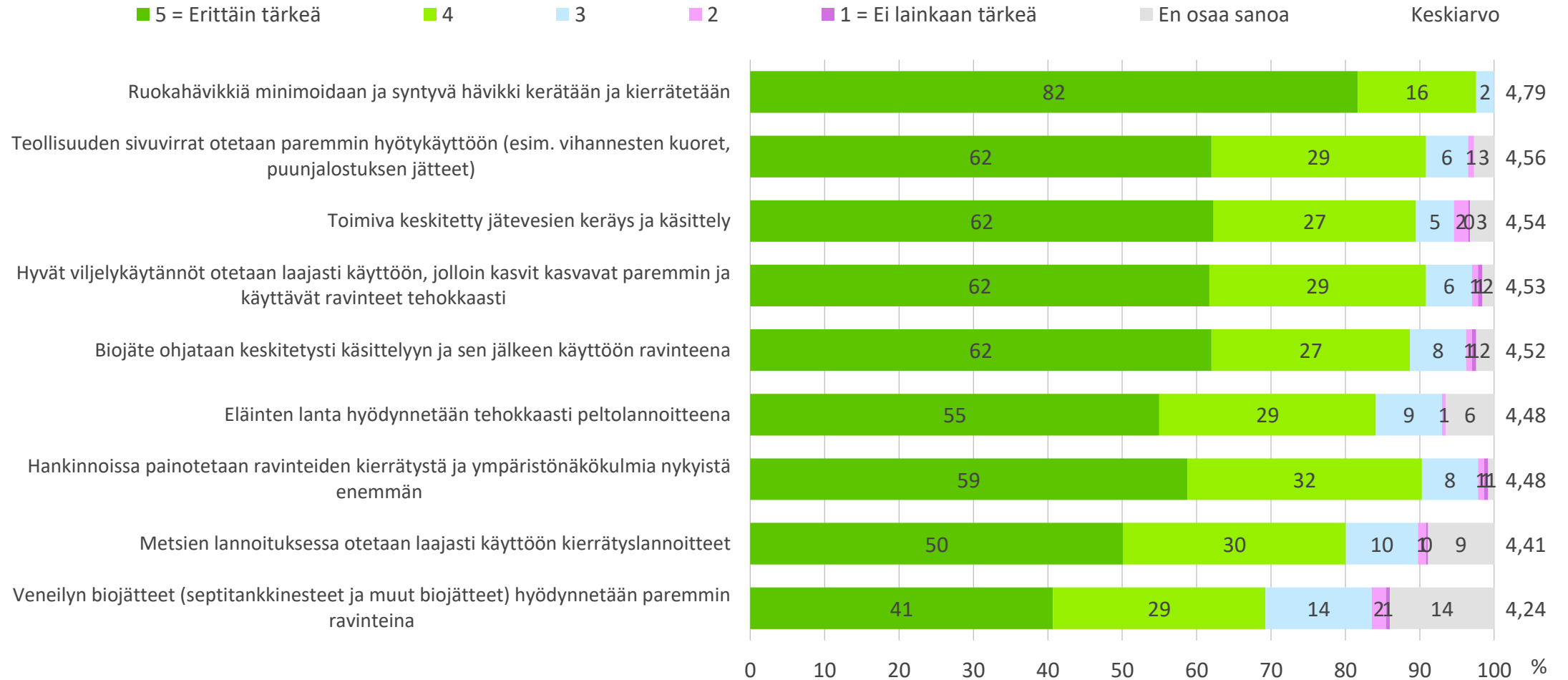
■ 5 = Erittäin tärkeä
 ■ 4
 ■ 3
 ■ 2
 ■ 1 = Ei lainkaan tärkeä
 ■ En osaa sanoa
 Keskiarvo

Vastaajat, n=284

Tekninen: Ympäristösuojelu- ja valvonta, maankäyttö, kaavoitus ja aluesuunnittelu, Ruoka-/elintarvikepalvelut, Elinkeinotoimi, Rakennusvalvonta, Hankintatoimi ja hankintarenkaat, Maataloustoimi, Jätehuolto, Vesihuolto, Muu

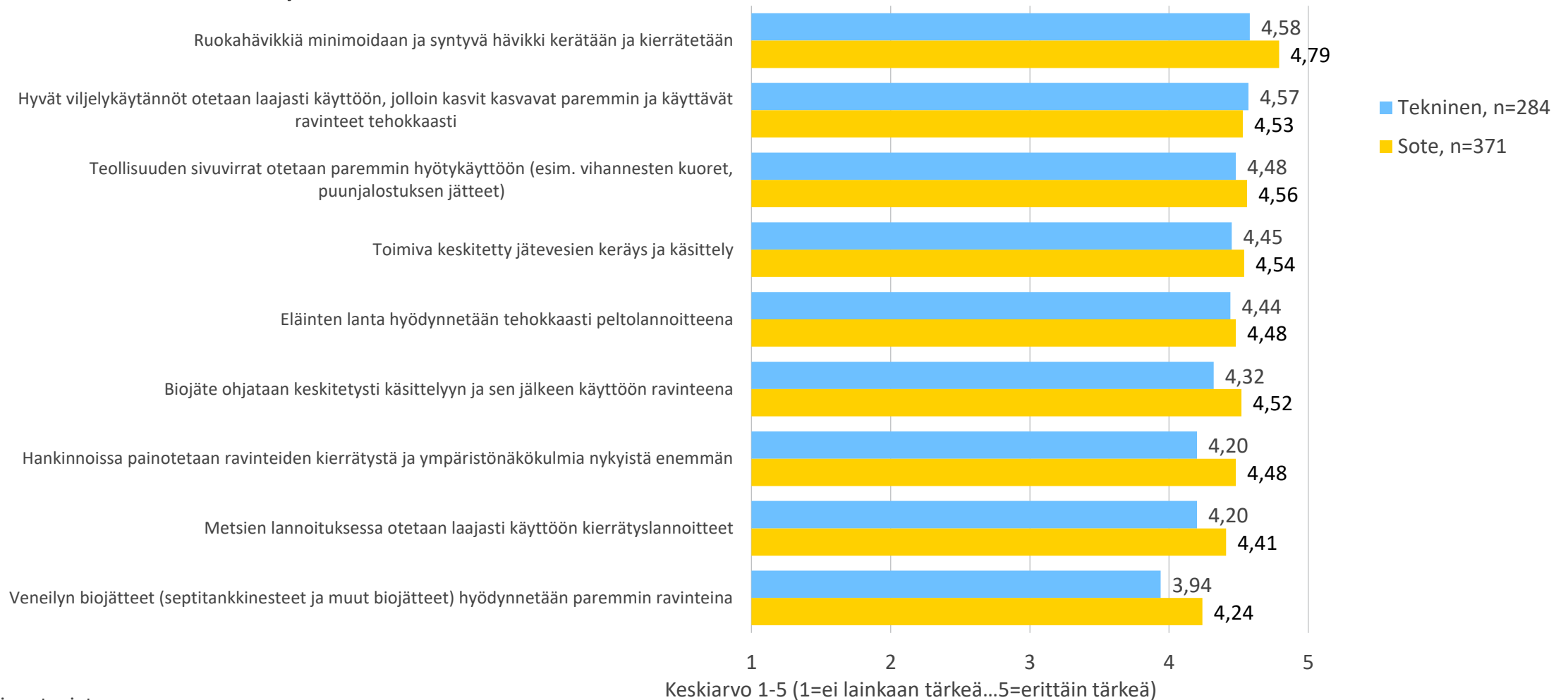
Kuinka tärkeitä seuraavat teemat ovat mielestäsi yleisesti ravinnekierrätyksen edistämiseksi? - Sote

Vastaajat, n=371

Sote: Sivistys ja koulutus, Terveys ja hyvinvointi

Kuinka tärkeitä seuraavat teemat ovat mielestäsi yleisesti ravinnekierrätyksen edistämiseksi?

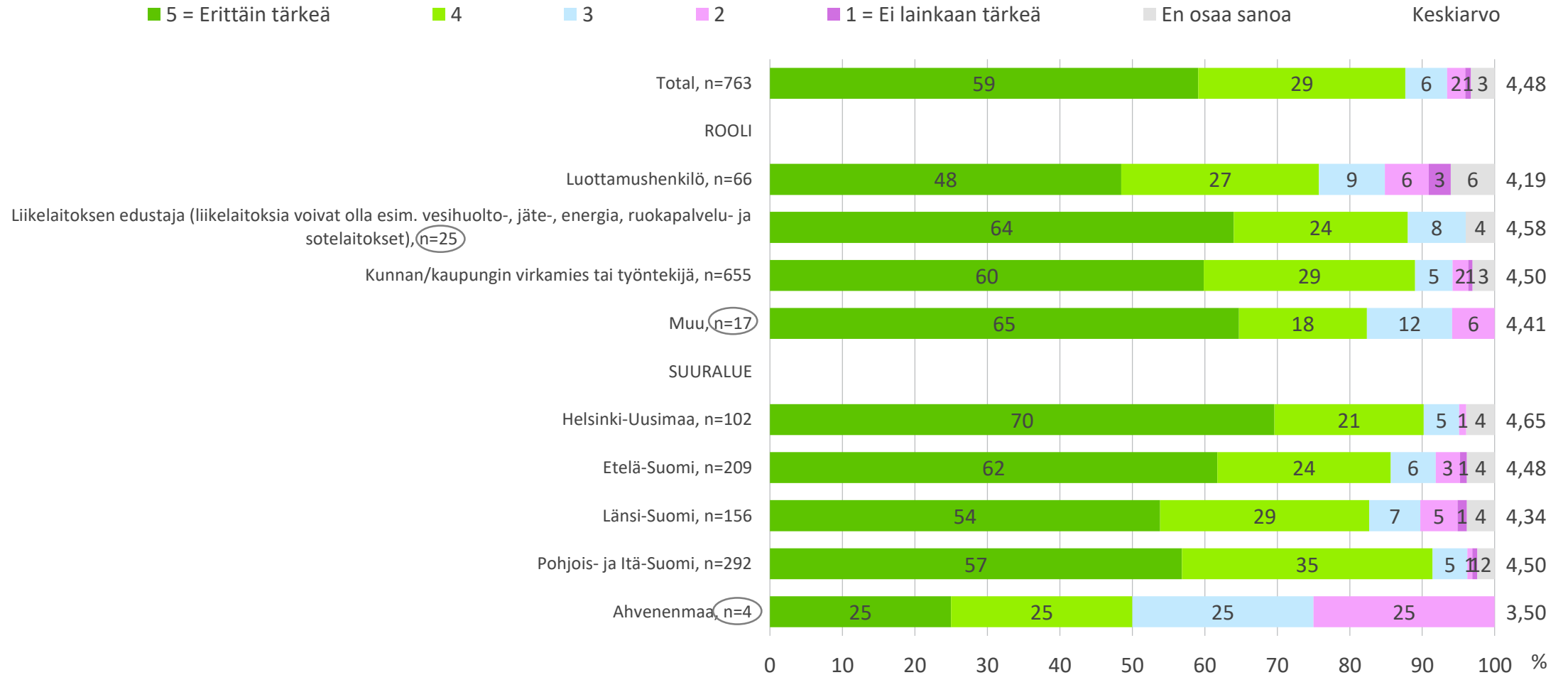

n=kaikki vastaajat

Tekninen: Ympäristösuojelu- ja valvonta, Maankäyttö, Kaavoitus ja aluesuunnittelu, Ruoka-/elintarvikepalvelut, Elinkeinoitoimi, Rakennusvalvonta, Hankintatoimi ja hankintarenkaat, Maataloustoimi, Jätehuolto, Vesihuolto, Muu

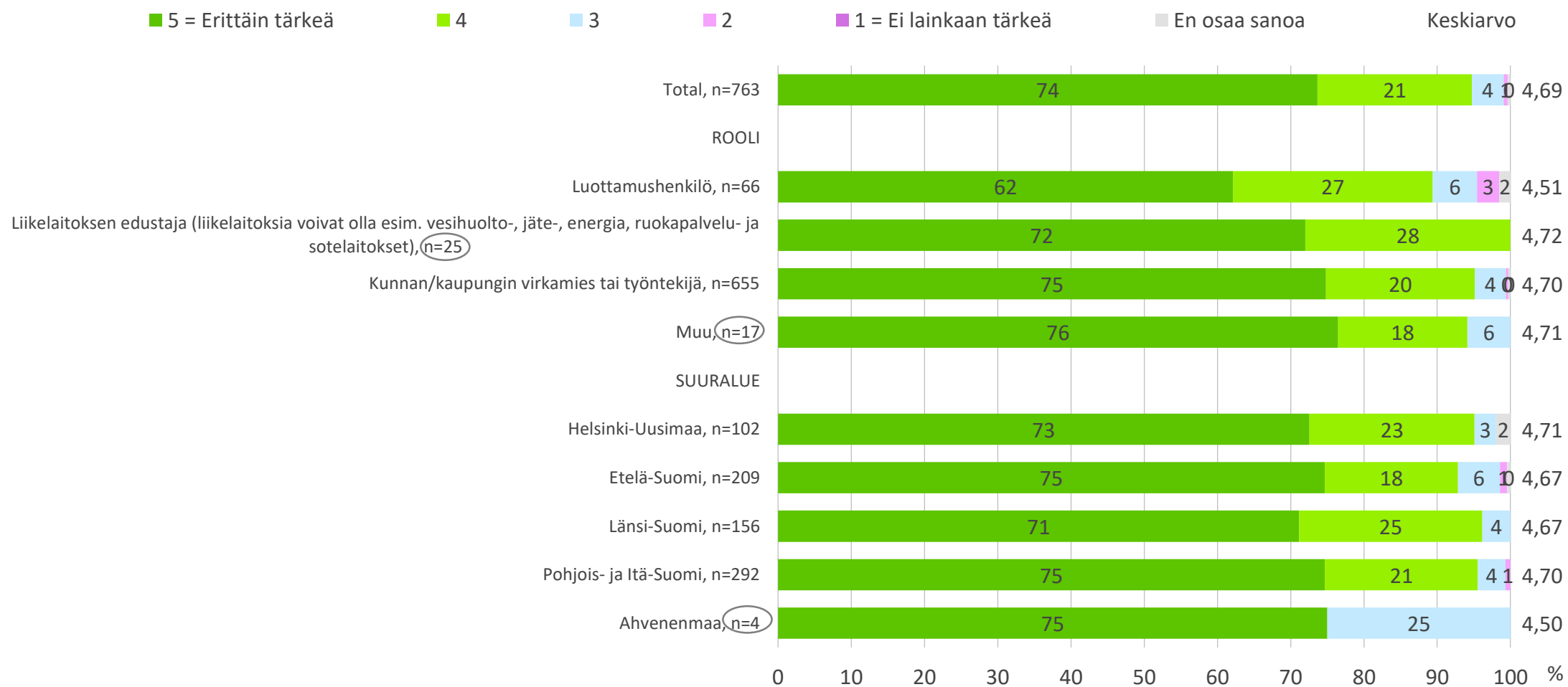
Sote: Sivistys ja koulutus, Terveys ja hyvinvointi

Toimiva keskitetty jätevesien keräys ja käsittely

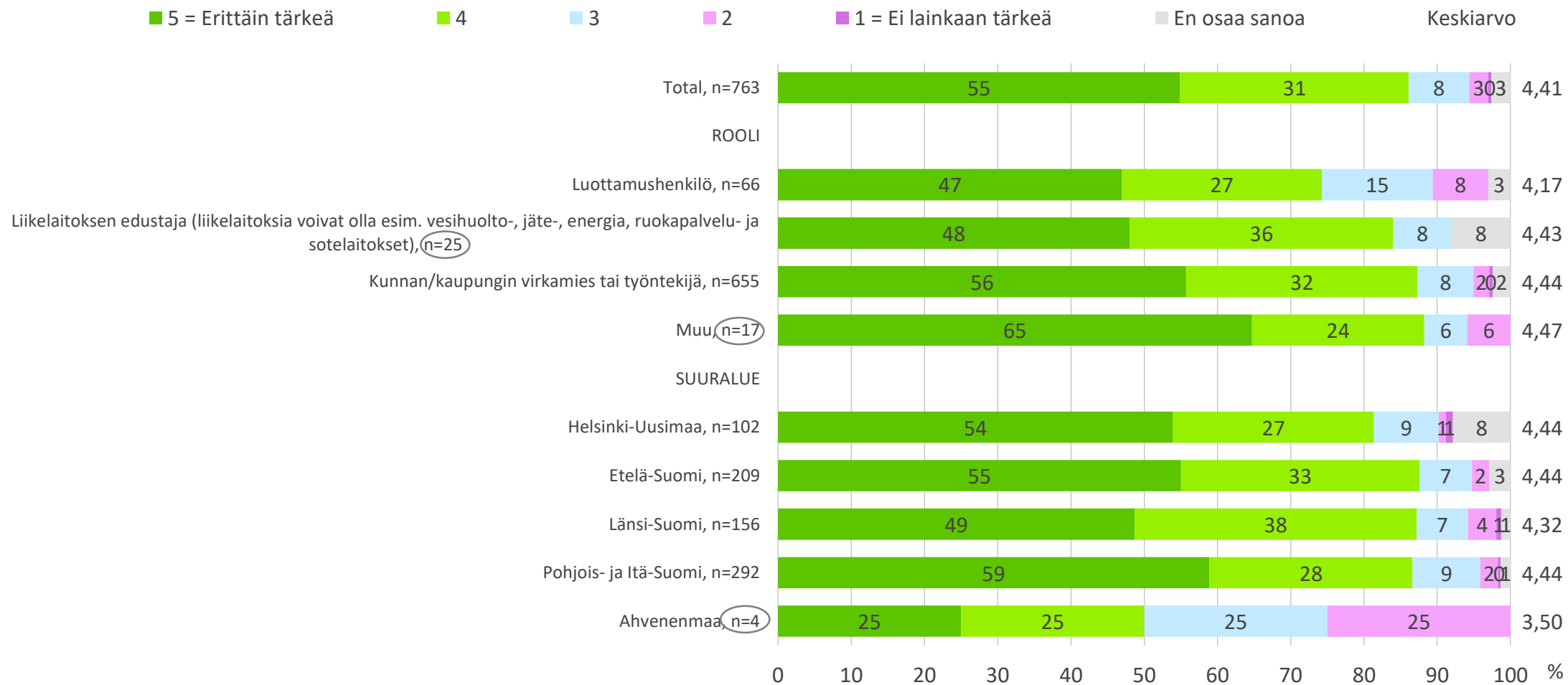
n=kaikki vastaajat
 n≤25, tulokset suuntaa-antavia

Ruokahävikkiä minimoidaan ja syntyvä hävikki kerätään ja kierrätetään

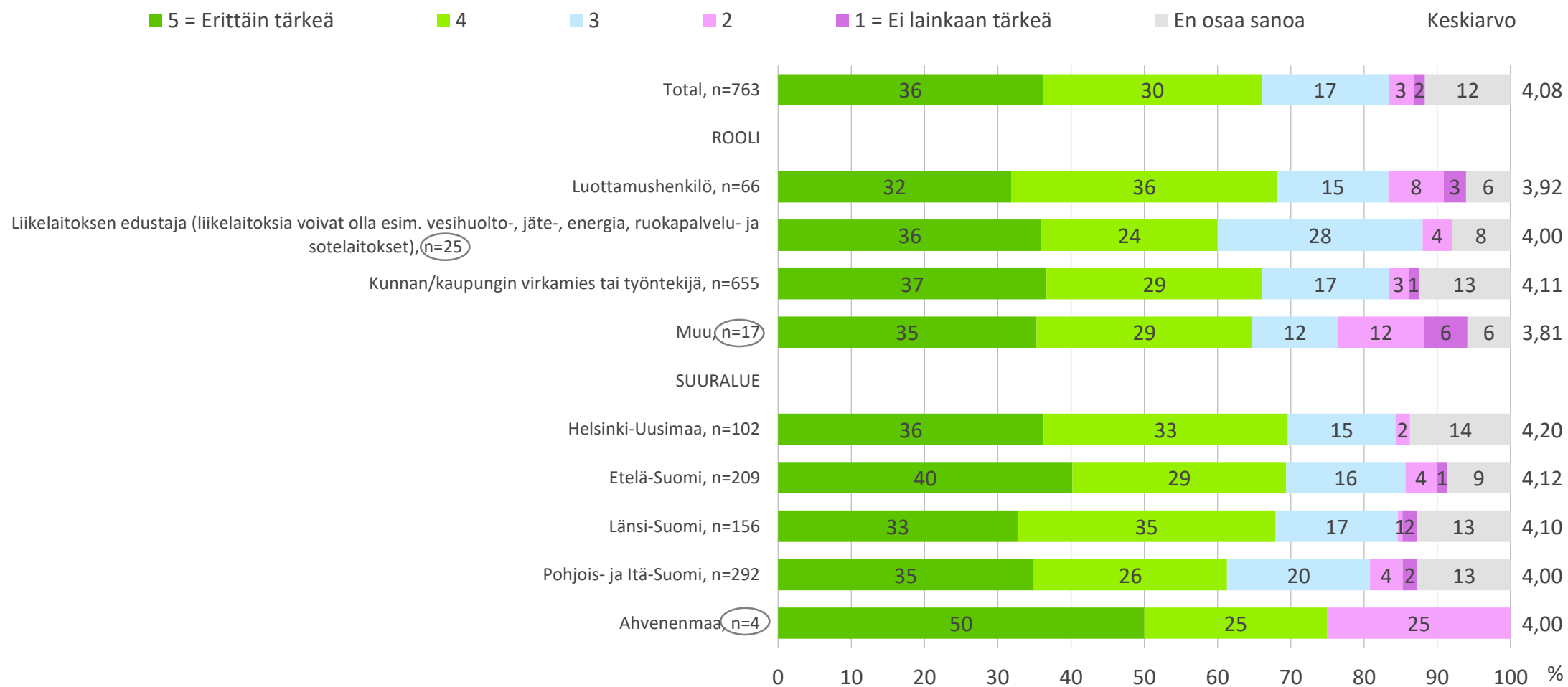
n=kaikki vastaajat
 n≤25, tulokset suuntaa-antavia

Biojäte ohjataan keskitetysti käsittelyyn ja sen jälkeen käyttöön ravinteena

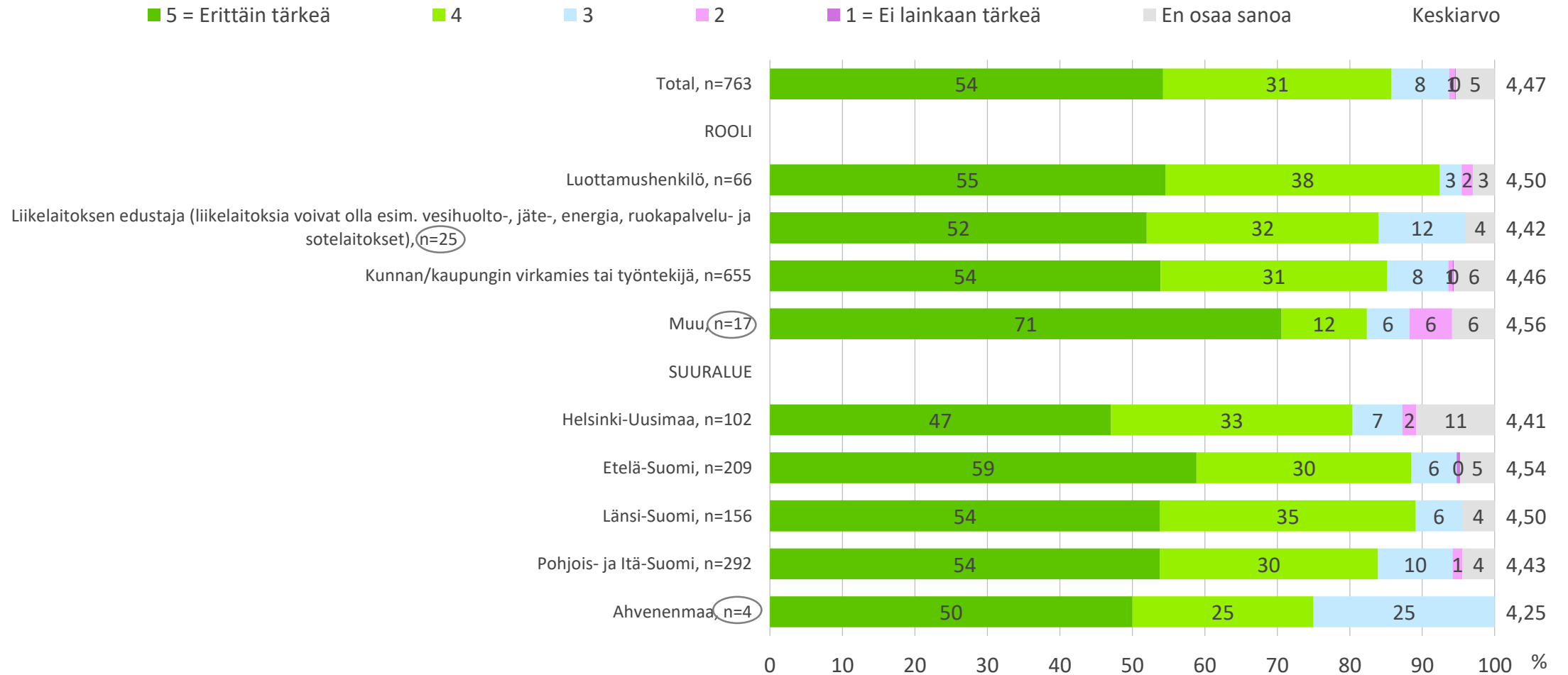
n=kaikki vastaajat
 n≤25, tulokset suuntaa-antavia

Veneilyn biojätteet (septitankkinesteet ja muut biojätteet) hyödynnetään paremmin ravinteina

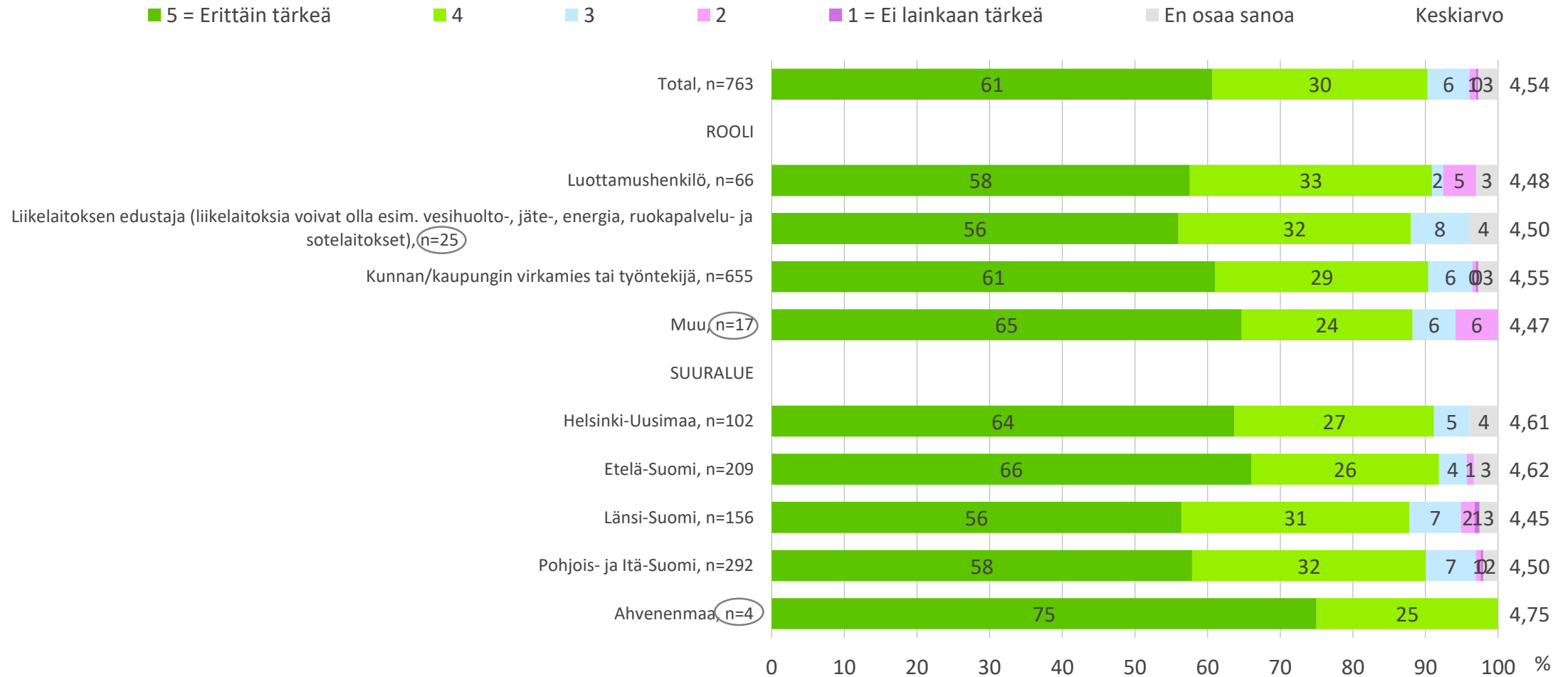
n=kaikki vastaajat
 n≤25, tulokset suuntaa-antavia

Eläinten lanta hyödynnetään tehokkaasti peltolannoitteena

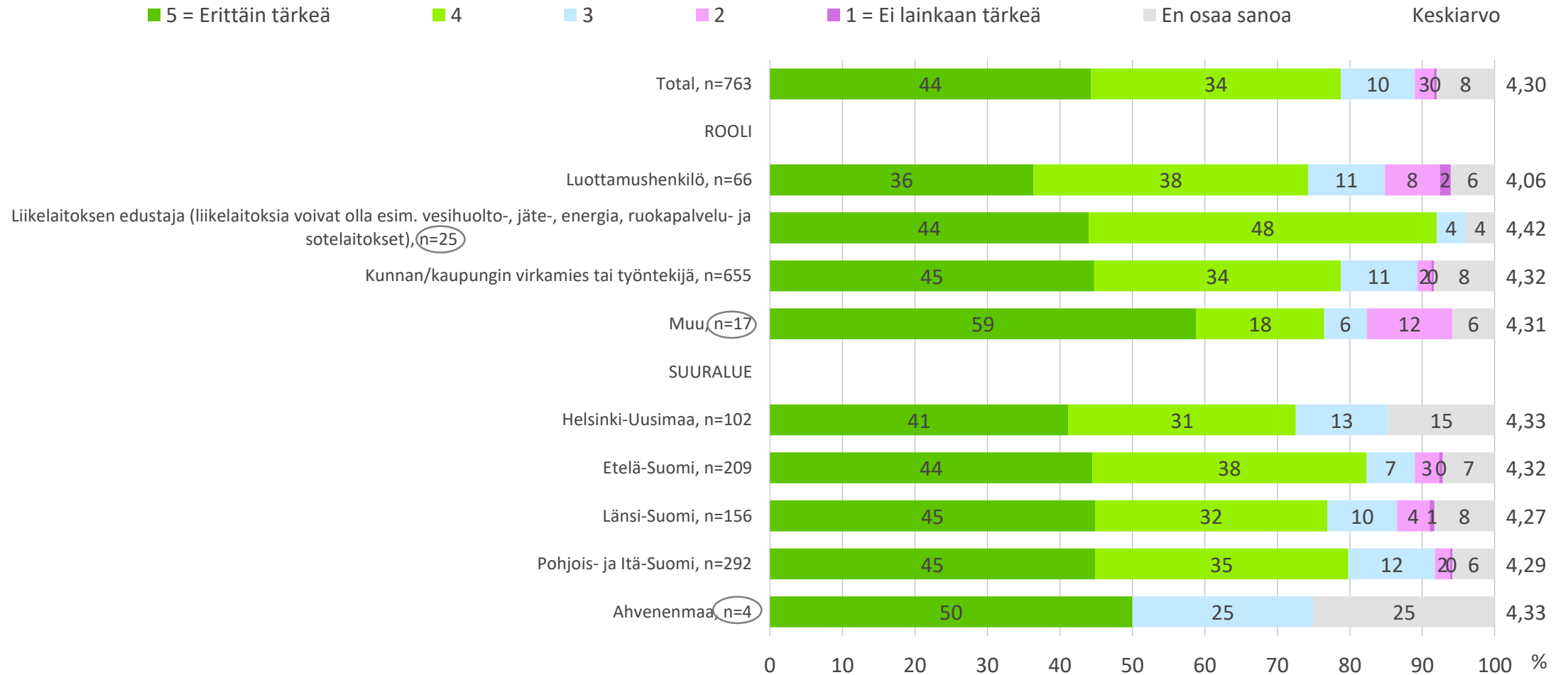
n=kaikki vastaajat
 n≤25, tulokset suuntaa-antavia

Hyvät viljelykäytännöt otetaan laajasti käyttöön, jolloin kasvit kasvavat paremmin ja käyttävät ravinteet tehokkaasti

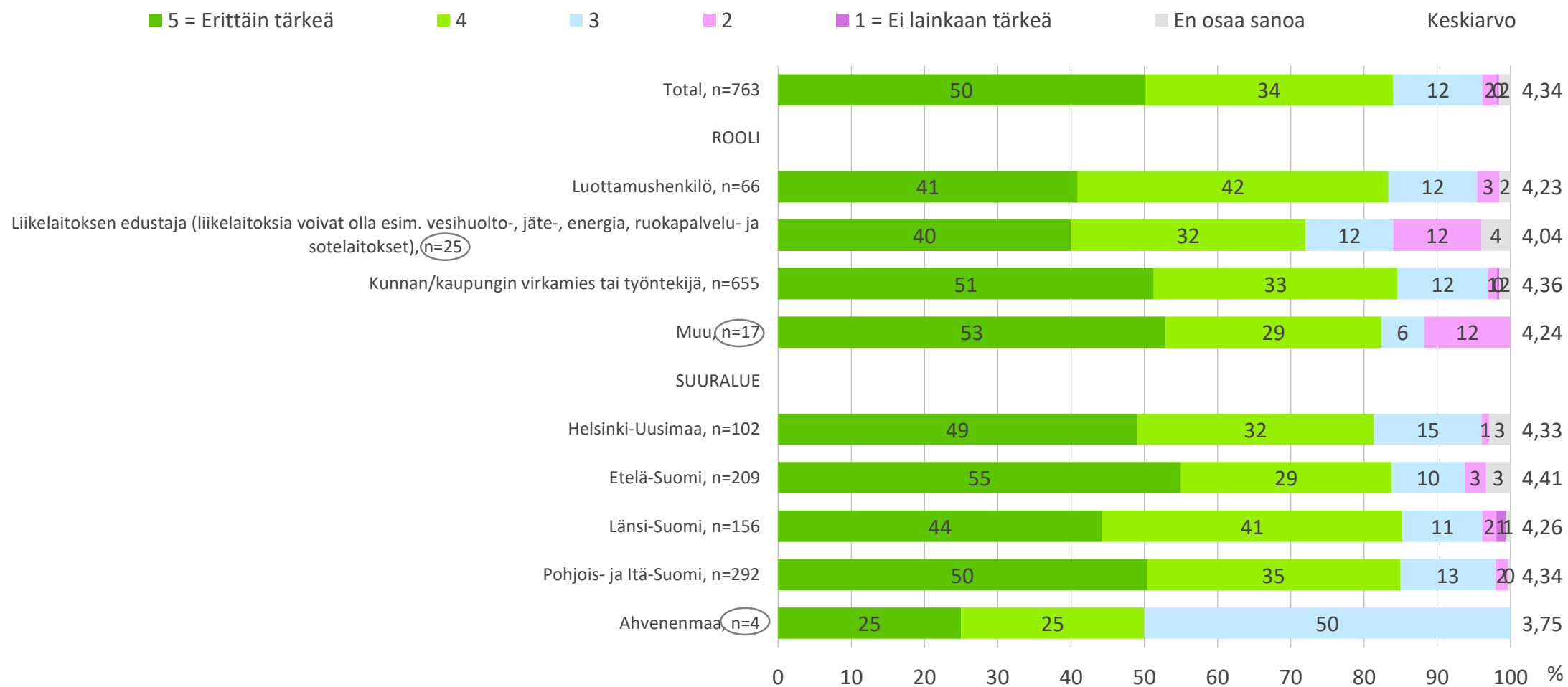
n=kaikki vastaajat
n≤25, tulokset suuntaa-antavia

Metsien lannoituksessa otetaan laajasti käyttöön kierrätyslannoitteet

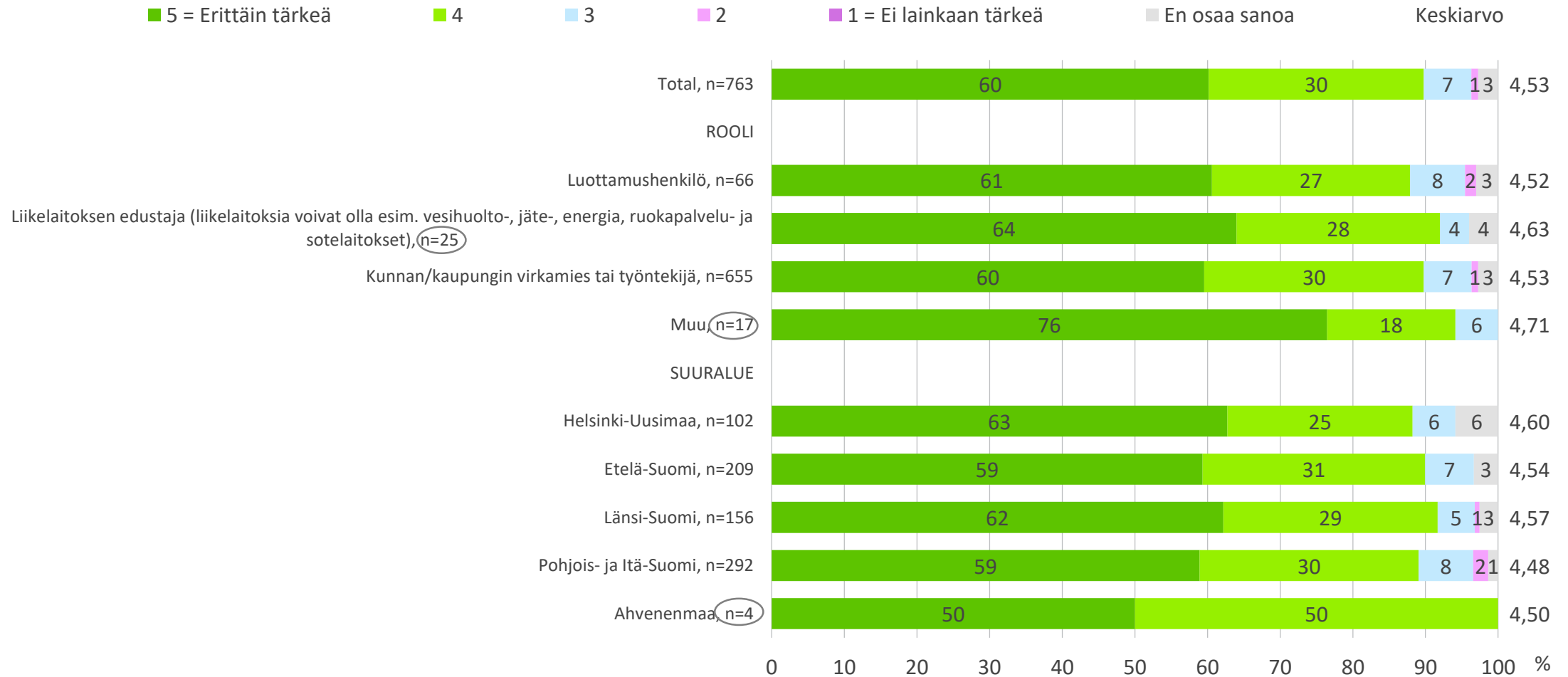
n=kaikki vastaajat
 n≤25, tulokset suuntaa-antavia

Hankinnoissa painotetaan ravinteiden kierrätystä ja ympäristönäkökulmia nykyistä enemmän

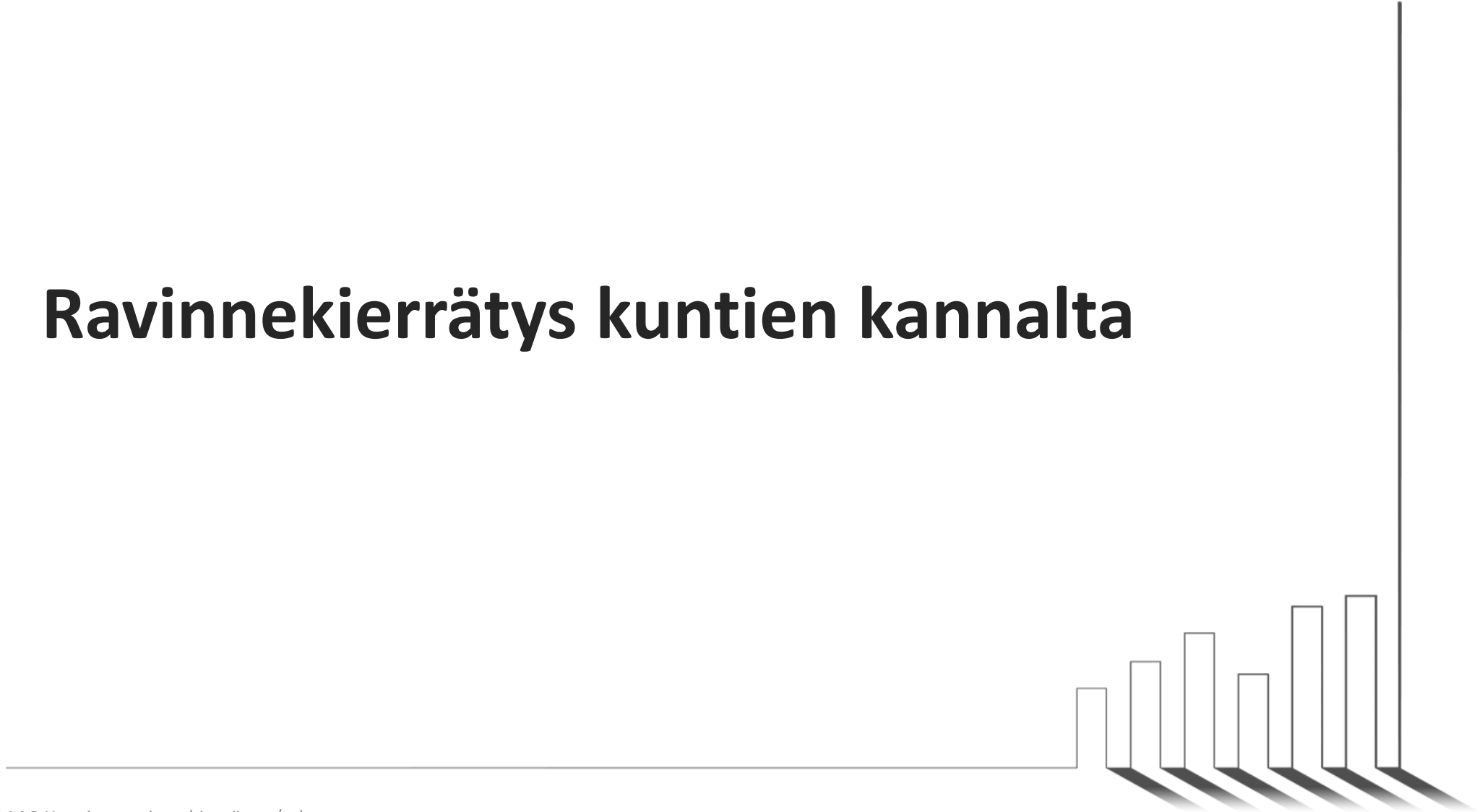
n=kaikki vastaajat
 n≤25, tulokset suuntaa-antavia

Teollisuuden sivuvirrat otetaan paremmin hyötykäyttöön (esim. vihannesten kuoret, puunjalostuksen jätteet)

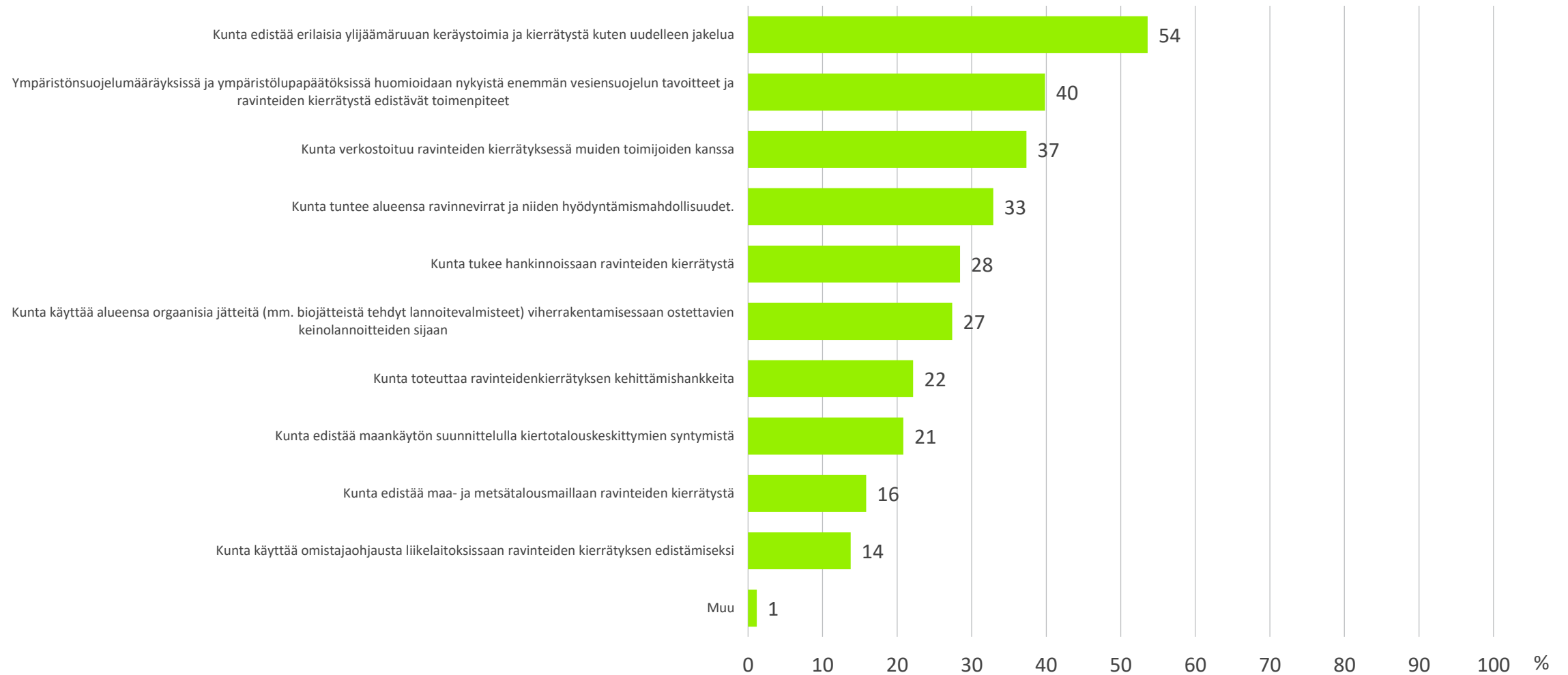

n=kaikki vastaajat
 n≤25, tulokset suuntaa-antavia

Ravinnekierrätys kuntien kannalta

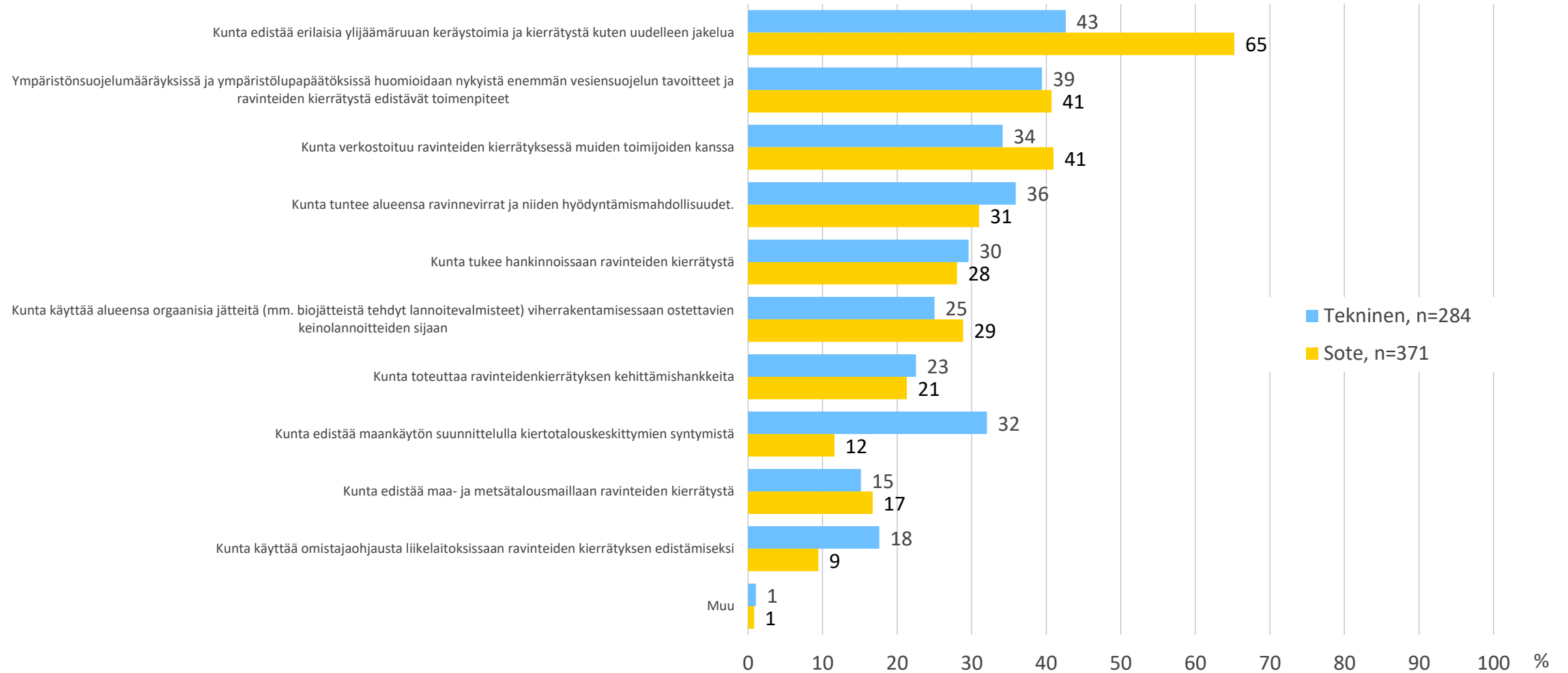

Valitse kolme oman kuntasi kannalta tärkeintä ravinteiden kierrätyksen teemaa

Kaikki vastaajat, n=763

Valitse kolme oman kuntasi kannalta tärkeintä ravinteiden kierrätyksen teemaa

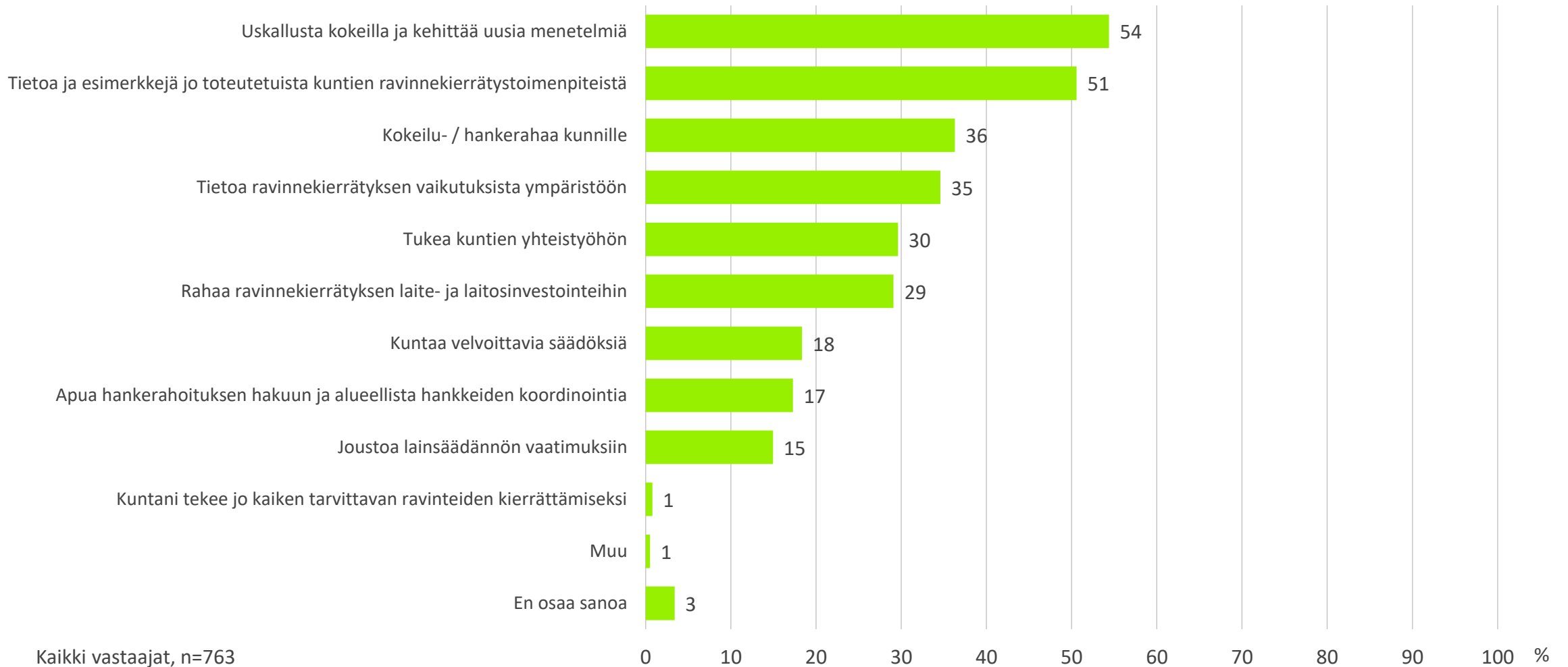

n=kaikki vastaajat

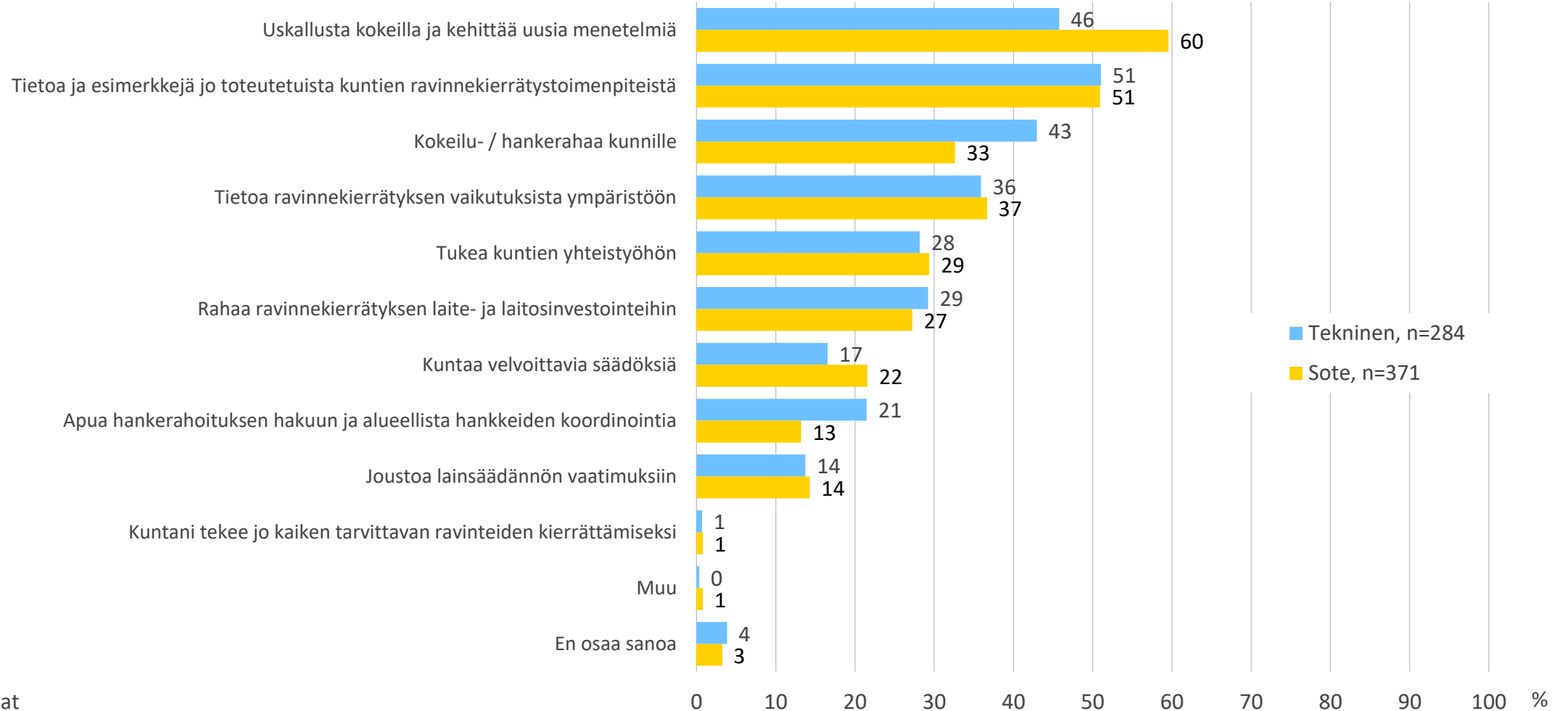
Tekninen: Ympäristösuojelu- ja valvonta, Maankäyttö, Kaavoitus ja aluesuunnittelu, Ruoka-/elintarvikepalvelut, Elinkeinoitoimi, Rakennusvalvonta, Hankintatoimi ja hankintarenkaat, Maataloustoimi, Jätehuolto, Vesihuolto, Muu

Sote: Sivistys ja koulutus, Terveys ja hyvinvointi

Mitä mielestäsi tarvitaan lisää, jotta oma kuntasi voisi panostaa nykyistä enemmän ravinteiden kierrätykseen alueellaan? Valitse 3 tärkeintä

Mitä mielestäsi tarvitaan lisää, jotta oma kuntasi voisi panostaa nykyistä enemmän ravinteiden kierrätykseen alueellaan? Valitse 3 tärkeintä

n=kaikki vastaajat

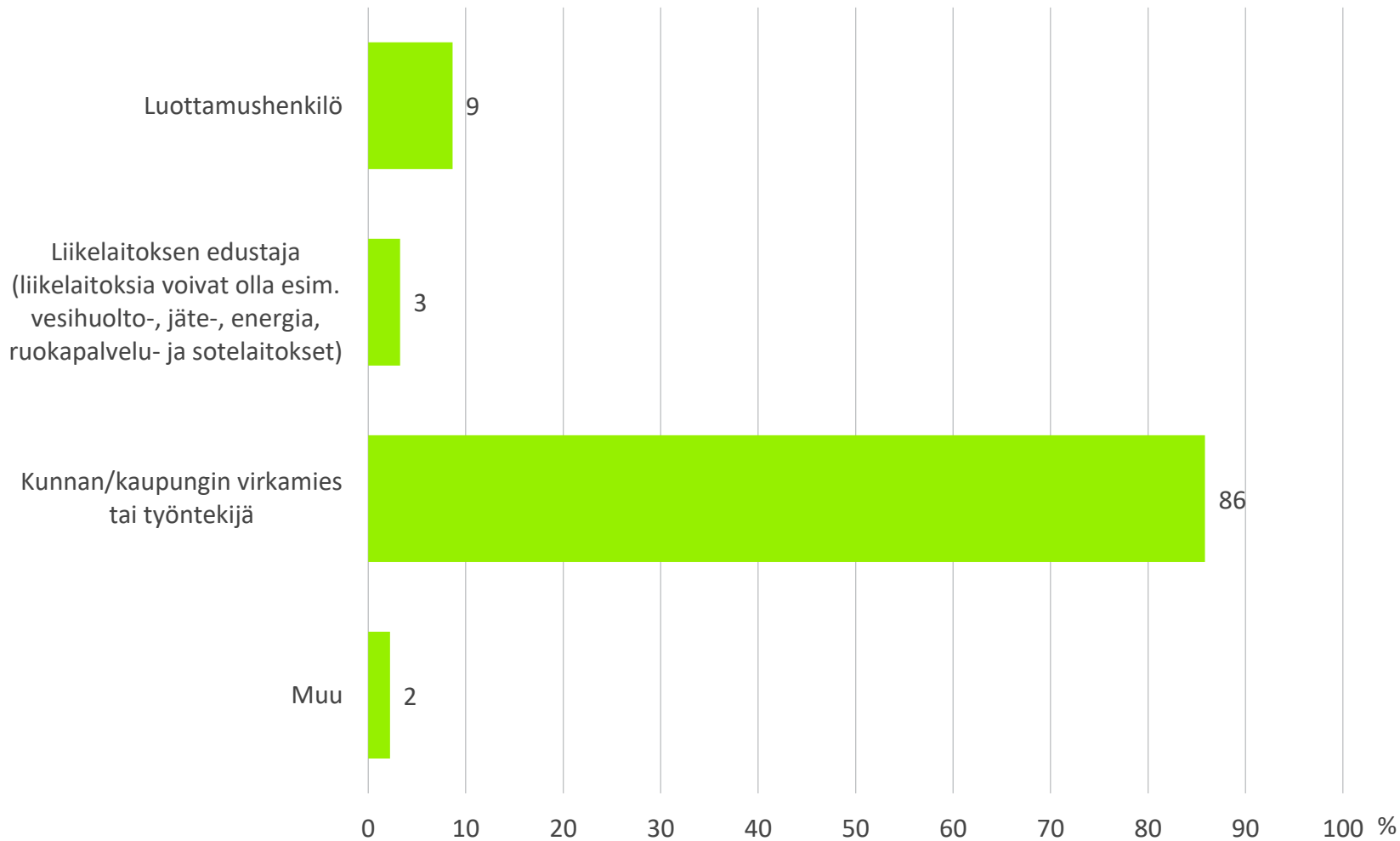
Tekninen: Ympäristösuojelu- ja valvonta, Maankäyttö, Kaavoitus ja aluesuunnittelu, Ruoka-/elintarvikepalvelut, Elinkeinoitoimi, Rakennusvalvonta, Hankintatoimi ja hankintarenkaat, Maataloustoimi, Jätehuolto, Vesihuolto, Muu

Sote: Sivistys ja koulutus, Terveys ja hyvinvointi

VASTAAJARAKENNE

Vastaajien jakaantuminen rooleittain

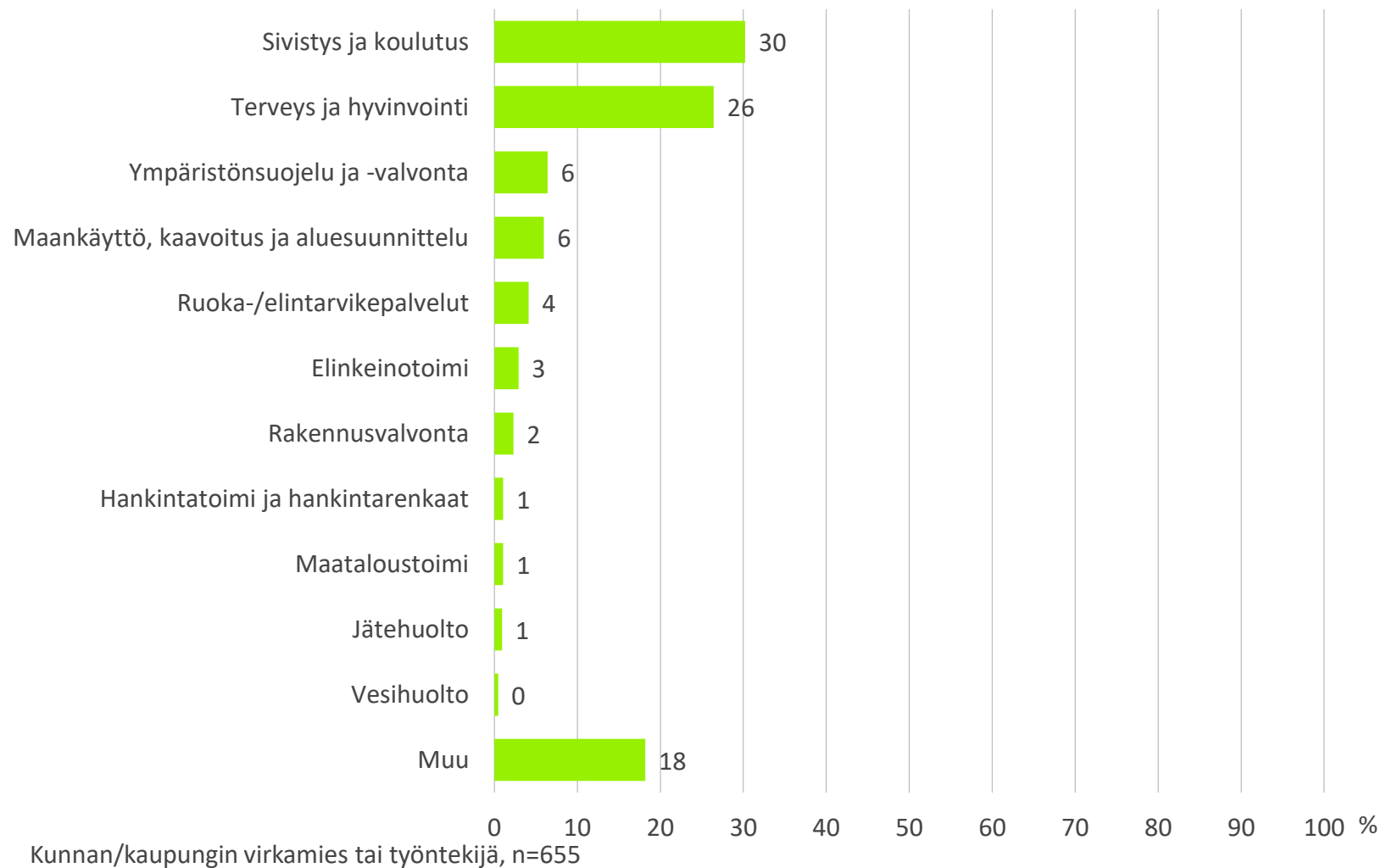

”

Valitse itseäsi parhaiten kuvaava rooli oman kuntasi toiminnassa.

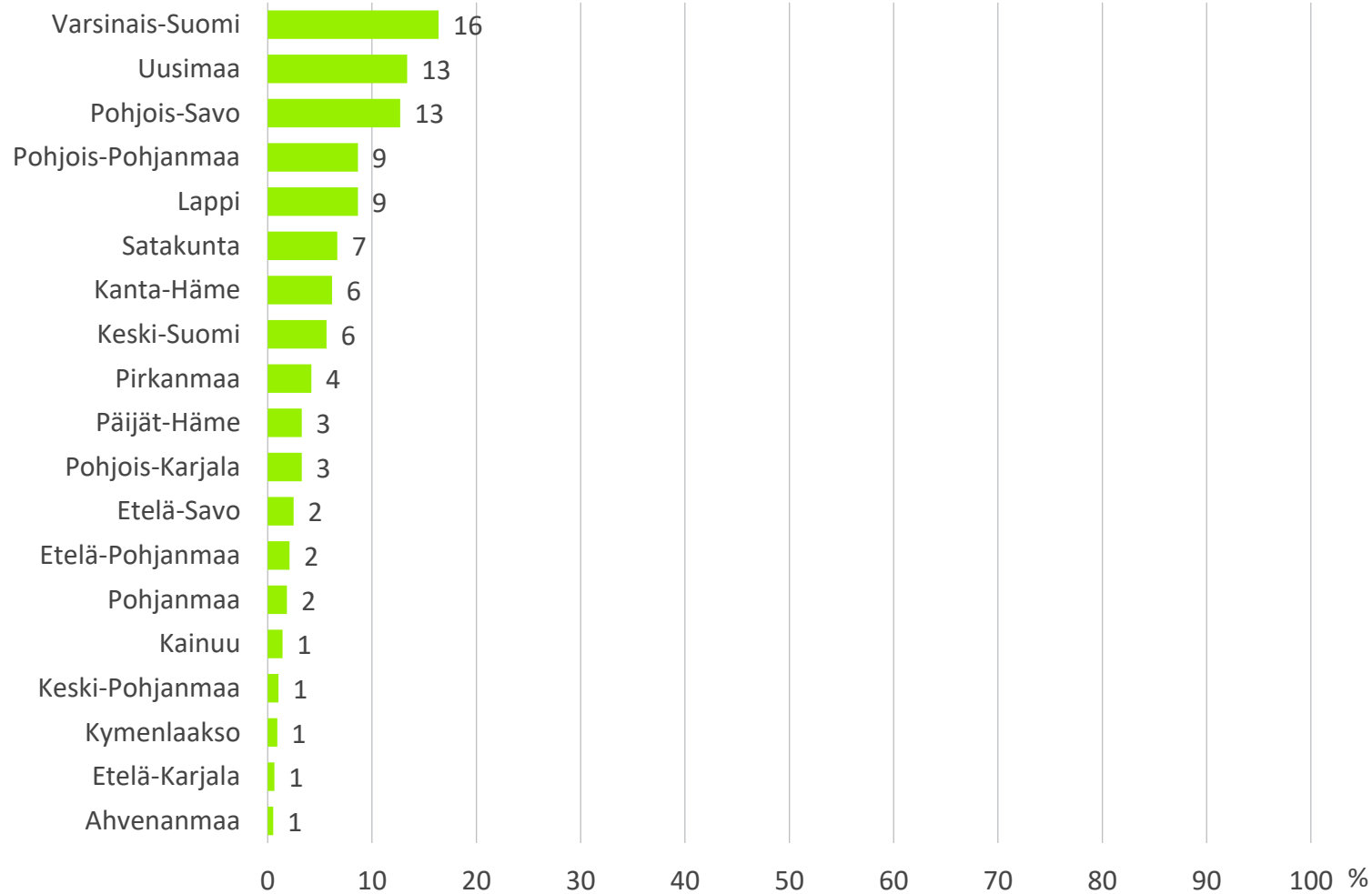
Kaikki vastaajat, n=763

Kunnan/kaupungin virkamiesten tai työntekijöiden jakaantuminen vastuualueittain

” Kunnan/kaupungin virkamies tai työntekijä, mikä?

Vastaajien jakaantuminen maakunnittain

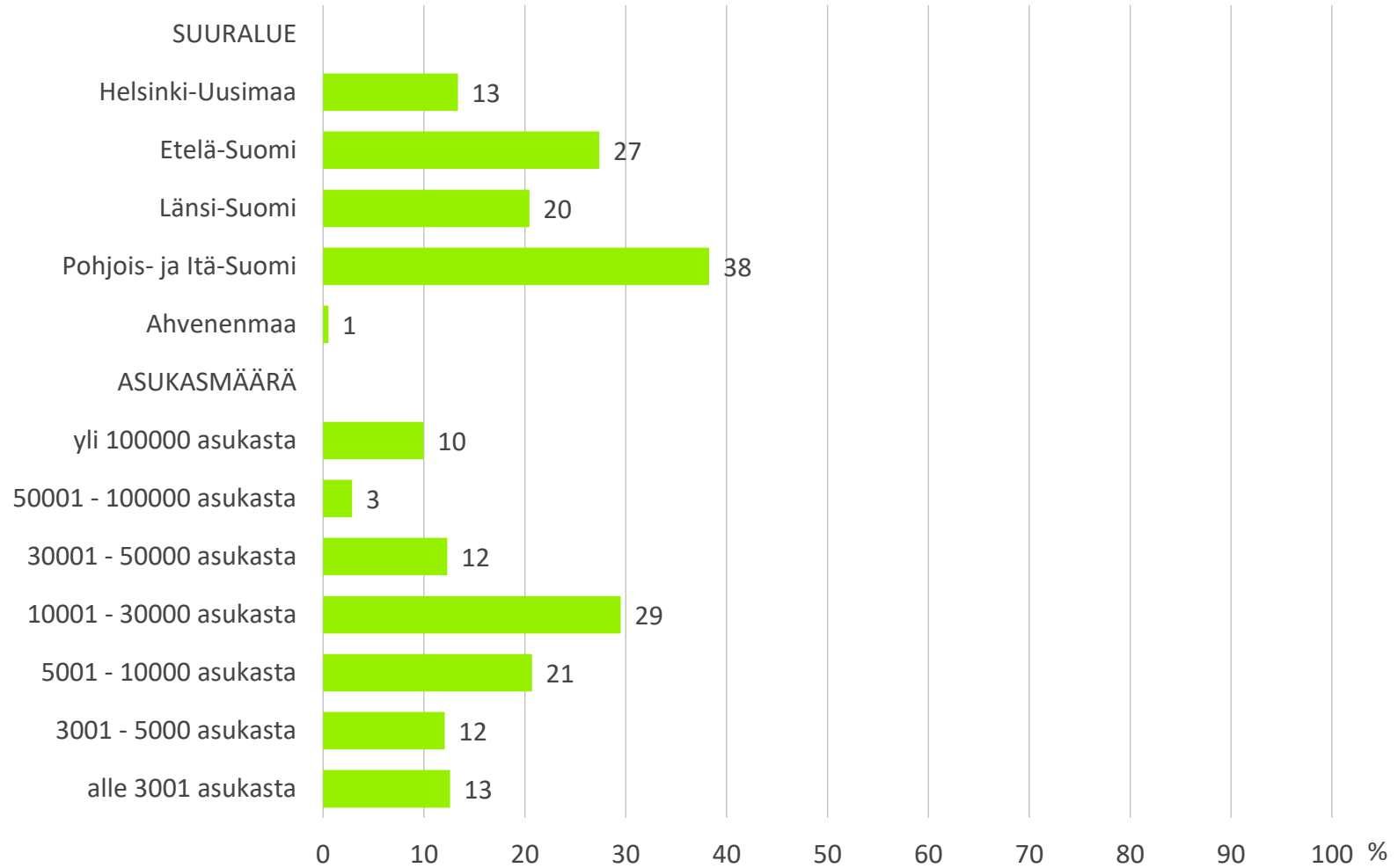

” Edustamasi kunta?

Kaikki vastaajat, n=763

Vastaajien jakaantuminen suuralueittain ja kuntien asukasmäärän mukaan

” Edustamasi kunta?

Kaikki vastaajat, n=763

Lisätietoja kuntien ravinnekierrätyksestä

- Tämä kysely on toteutettu osana Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Ravinneneutraali kunta -toimintaa.
- Ravinnekierrätyksen toimintamalli kunnille ja muille alueille kehitettiin ELY-keskuksen hallinnoimassa Ravinneneutraali kunta -hankkeessa yhdessä pilottikuntien kanssa vuosina 2015–2017. Toiminta jatkuu hallituksen kärkihankkeena vuoden 2020 loppuun asti Ravinneneutraali toiminta kunnan käytännöksi -hankkeena. Siinä toimintamallia tehdään tutuksi valtakunnallisesti ja kannustetaan kuntia ottamaan ravinneneutraalius osaksi päivittäisiä toimintojaan sekä näkemään sen hyödyt. Kunnilta toivotaan myös ideoita ja näkemyksiä konseptien tueksi ja tulosten mittaamiseksi.

- Lisätietoa:

www.ymparisto.fi/ranku

sanna.tikander(at)ely-keskus.fi, 0295 023 019

anni.karhunen(at)ely-keskus.fi, 0295 022 878

”Kunnissa on erittäin myönteisiä mielipiteitä ravinnekierrätystä kohtaan. Ravinnekierrätyksen edistämiseksi kaivataan lisää tietoa ja resursseja.”

Petra Kantola

markkinatutkija

petra.kantola@taloustutkimus.fi

p. 050 439 4489

LIITTEET

Kysymyslomake

1. Mitä mieltä olet seuraavista ravinnekierrätykseen, kiertotalouteen ja kuntaan yleisesti liittyvistä väittämistä?

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
Kiertotalouden ja ravinnekierrätyksen monialainen yritysverkosto tuo vahvuutta kunnille	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kunnan tulee jo strategisissa linjauksissaan ja päätöksissään (esim. kuntastrategiassa) tukea ravinteiden kierrätysratkaisuja	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ravinteiden kierrättäminen on tulevaisuuden ruokahuollon kannalta välttämätöntä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kunnilla on merkittävä rooli ravinteiden kierrätyksessä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kunnat edistävät jo riittävästi ravinteiden kierrätystä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kuntien tulee panostaa ravinteiden kierrätyksen edistämiseen nykyistä enemmän	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ravinteiden kierrätys luo säästöjä kunnille	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2. Kuinka tärkeitä seuraavat teemat ovat mielestäsi yleisesti ravinnekierrätyksen edistämiseksi?

	5 = Erittäin tärkeä	4	3	2	1 = Ei lainkaan tärkeä	En osaa sanoa
Biojäte ohjataan keskitetysti käsittelyyn ja sen jälkeen käyttöön ravinteena	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Metsien lannoituksessa otetaan laajasti käyttöön kierrätyslannoitteet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hyvät viljelykäytännöt otetaan laajasti käyttöön, jolloin kasvit kasvavat paremmin ja käyttävät ravinteet tehokkaasti	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hankinnoissa painotetaan ravinteiden kierrätystä ja ympäristönäkökulmia nykyistä enemmän	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Toimiva keskitetty jätevesien keräys ja käsittely	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eläinten lanta hyödynnetään tehokkaasti peltolannoitteena	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ruokahävikkiä minimoidaan ja syntyvä hävikki kerätään ja kierrätetään	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Teollisuuden sivuvirrat otetaan paremmin hyötykäyttöön (esim. vihannesten kuoret, puunjalostuksen jätteet)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Veneilyn biojätteet (septitankkinesteet ja muut biojätteet) hyödynnetään paremmin ravinteina	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3. Valitse **kolme** oman kuntasi kannalta tärkeintä ravinteiden kierrätyksen teemaa

- Kunta edistää maankäytön suunnittelulla kiertotalouskeskittymien syntymistä
- Kunta verkostoituu ravinteiden kierrätyksessä muiden toimijoiden kanssa
- Ympäristönsuojelumääräyksissä ja ympäristölupapäätöksissä huomioidaan nykyistä enemmän vesiensuojelun tavoitteet ja ravinteiden kierrätystä edistävät toimenpiteet
- Kunta käyttää omistajaohjausta liikelaitoksissaan ravinteiden kierrätyksen edistämiseksi
- Kunta toteuttaa ravinteidenkierrätyksen kehittämishankkeita
- Kunta tuntee alueensa ravinnevirrat ja niiden hyödyntämismahdollisuudet.
- Kunta edistää maa- ja metsätalousmaillaan ravinteiden kierrätystä
- Kunta käyttää alueensa orgaanisia jätteitä (mm. biojätteistä tehdyt lannoitevalmisteet) viherrakentamisessaan ostettavien keinolannoitteiden sijaan
- Kunta edistää erilaisia ylijäämäruuan keräystoimia ja kierrätystä kuten uudelleen jakelua
- Kunta tukee hankinnoissaan ravinteiden kierrätystä
- Muu, mikä?

4. Mitä mielestäsi tarvitaan lisää, jotta oma kuntasi voisi panostaa nykyistä enemmän ravinteiden kierrätykseen alueellaan? **Valitse 3 tärkeintä.**

- Kuntaa velvoittavia säädöksiä
- Kuntani tekee jo kaiken tarvittavan ravinteiden kierrättämiseksi
- Uskallusta kokeilla ja kehittää uusia menetelmiä
- Rahaa ravinnekierrätyksen laite- ja laitosinvestointeihin
- Tukea kuntien yhteistyöhön
- Kokeilu- / hankerahaa kunnille
- Joustoa lainsäädännön vaatimuksiin
- Tietoa ravinnekierrätyksen vaikutuksista ympäristöön
- Tietoa ja esimerkkejä jo toteutetuista kuntien ravinnekierrätystoimenpiteistä
- Apua hankerahoituksen hakuun ja alueellista hankkeiden koordinoitua
- Muuta, mitä?
- En osaa sanoa

5. Jäikö kyselystä puuttumaan joku sinun mielestäsi merkittävä asia, joka edistäisi kuntien ravinnekierrätystyötä? Voit kirjoittaa sen tähän. Vaihtoehtoisesti voit jättää muuta viestiä ravinnekierrätyksestä kyselyn tekijöille.

TAUSTAKYSYMYKSET

1. Valitse itseäsi parhaiten kuvaava rooli oman kuntasi toiminnassa.

- Luottamushenkilö
- Liikelaitoksen edustaja (liikelaitoksia voivat olla esim. vesihuolto-, jäte-, energia, ruokapalvelu- ja sotelaitokset)
- Kunnan/kaupungin virkamies tai työntekijä
- Muu, mikä?

1B. Kunnan/kaupungin virkamies tai työntekijä, mikä?

- Ympäristönsuojelu ja -valvonta
- Jätehuolto
- Vesihuolto
- Rakennusvalvonta
- Maankäyttö, kaavoitus ja aluesuunnittelu
- Elinkeinotoimi
- Ruoka-/elintarvikepalvelut
- Hankintatoimi ja hankintarenkaat
- Terveys ja hyvinvointi
- Sivistys ja koulutus
- Maataloustoimi
- Muu, mikä?

2. Edustamasi kunta